І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250, (212) 227-5251

РІК LXXXII. Ч. 77. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 22-го КВІТНЯ 1975 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK TUESDAY, APRIL 22, 1975 No. 77. VOL. LXXXII.

ОРГАНІЗАЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ ПЛАСТ В ЗСА ВІДБУЛА КРАЙОВИЙ З'ЇЗД, АНДРІЙ МИЦЬО ОЧОЛЮЄ НОВУ КРАЙОВУ СТАРШИНУ

Союзівка, Кергонксон. — Минулої суботи і неділі, 19 і 20-го квітня, на цій оселі Українського Народного Союзу відбувся 12-ий з черги Крайовий З'їзд Організації Української Молоді Пласт в ЗСА, в результаті якого обрано нову Крайову Пластову Старшину з Андрієм Мицьом з Нюарку, як головою, та нову Крайову Пластову Раду, яку очолила Евстахія Гойдиш.

Відкриття і Президія З'їзду

У З'їзді взяло участь 373 умандатовані делегати із 391 голосами та яких 100 гостей. Відкрив З'їзд в суботу, 19-го квітня перед полуднем, голова Крайової Пластової Старшини Павло Дорожинський, вітаючи приявних Начального Пластуна, членів Пластового Проводу та всіх учасників і гостей, між ними гостя з Европи, ректора Українського Вільного Університету проф. д-ра Володимира Янева. Започатковано З'їзд молитвою „Отче Наш", яку провів пластовий капелян о. крилошанин Богдан Смик. Проводила З'їздом обрана Президія в складі: Ярослав Падох — голова, Тарас Дубак, Софія Кульчицька і Володимир Базарко — заступники голови та Ірина Масник, Ірина Шараневич й Оксана Коропецька — писарі. У Почесній Президії були: Начальний Пластун Юрій Старосольський, пластовий капелян о. крилошанин Богдан Смик, голова Головної Пластової Ради Ярo Гладкий, голова Головної Пластової Булави Роман Рогожа та гість з Европи і сам пластовий сеніор проф. д-р Володимир Янів, ректор Українського Вільного Університету.

З'їздові Комісії

Під час З'їзду працювали такі обрані комісії:

1. Верифікаційна — голова Андронік Копистянський;
2. Номінаційна — голова Северин Палидович;
3. Виховна — голова Ярослав Крищталович;
4. Господарсько-бюджетова — голова Остап Винник;
5. Статутова — голова Юрій Ференцевич;
6. Резолюційна — голова Осип Бойчук;
7. Пресова — голова Уляна Старосольська і
8. Пластприяту — голова Остап Олесницький.

Наради

З'їздові наради відбулися на пленарних сесіях і в комісіях. На пленарних сесіях були головно формальності, вибір Президій і комісій та усні доповнення до надрукованих звітів і дебати над ними. Поза нарадами учасники З'їзду багато уваги віддавали виборові нових керівних органів, бо було два їх списки, один з яких очолювала, як кандидатка на голову Крайової Пластової Старшини, Евстахія Гойдиш, з другу Андрій Мицьо. Новістю було, що перед закінченням пленарної сесії З'їзду в першому дні, пані Гойдиш і п. Мицьо, на бажання З'їзду, самі коротко з'ясували свою працю в Пласті та свої кваліфікації очолювати Крайову Пластову Старшину, як і свої пляни на випадок вибору.

Спільна вечеря, привітання, розвагова частина

На закінчення першого дня З'їзду, в суботу 19-го квітня, відбулася у великій залі „Веселки" спільна вечеря із привітаннями та розваговою програмою. Початкову молитву провів о. крилошанин Богдан Смик, а проводив програмою вечері Володимир Базарко. Усні привітання під час вечері виголосили голова Головної Пластової Булави Роман Рогожа, головний предсідник УНСоюзу Иосип Лисогір та представник Головної Управи Спілки Української Молоді Америки п. Зиновій Панькович. Із надісланих письмових привітів приявні прийняли довгими аплявзами та вставанням з місця привіт від Блаженнішого Патріярха Иосифа та щиро оплескували привітання від УККА, НТШ, УНС, УРС, СУЖА, Братства Дивізійників, „Самопомочі" та багатьох інших установ, що їх відчитував господар вечері Володимир Базарко. В розваговій частині програми виступали під проводом свого станичного Миколи Василика пластові юначки і юнаки з Кергонксону, пл. юначка з Бриджпорту, „Волошки" з Трентону та Микола Василик, Теофіль Старух і Маріян Меренін, виголосивши монологи. Вечерю закінчено молитвою, яку провів о. протопресвітер Федот Шпаченко.

Другий день З'їзду: Богослуження, вибори

Другий день З'їзду, в неділю, 20-го квітня, попереджено спільною панахидою за спокій душ основоположника Пласту Олександра Тисовського, Начального Пластуна Северина Левицького та Головного Командира УПА пластуна Романа Шухевича - Тараса Чупринки. Спільну панахиду відправили о. крилошанин Богдан Смик і о. прот. Федот Шпаченко, які опісля окремо відправили Богослуужения в католицькому і православному обрядях. Опісля радили ще окремі комісії і вкінці відбулася остання пленарна сесія із звітами комісій та вибором нових керівних органів, вислід якого подано окремо на цій сторінці.

З'їзд закінчено в неділю, 20-го квітня по полудні співом пластового гимну.

НОВІ КЕРІВНІ ОРГАНИ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ ПЛАСТ

XII З'їзд Організації Української Молоді Пласт в ЗСА, який відбувся на Союзівці, оселі Українського Народного Союзу біля Кергонксону, Н. Й., обрав нові керівні органи цієї організації в складі таких переважно пластових сеніорів:

КРАЙОВА ПЛАСТОВА СТАРШИНА (КПС)

ГОЛОВА — АНДРІЙ МИЦЬО

Перший заступник голови: (і голова сектора зв'язку і організації) — ІГОР СОХАН
- Діловод преси — ЛЕСЯ ЮЗЕНІВ
- Діловод організаційний — ОМЕЛЯН ГЕЛЬБИК
- Чужинецькі скавти — НЕСТОР КОЛЬЦЬО
- Референт Пластприяту — АНТІН ТИМКЕВИЧ

Другий заступник голови (і голова сектора виховання і вишколу) — ХРИСТЯ НАВРОЦЬКА
- Крайовий Командант Пластунів - БОРИС ПАВЛЮК
- Крайова Командантка Пластунок — ІРИНА БОГАЧЕВСЬКА
- Писар Виховного Сектора — ЯРКА КОМАРОВСЬКА
- Крайова Таборова Комісія - ІГОР РАКОВСЬКИЙ
- Референт Вишколу Юнацтва — ЯРОСЛАВА РУБЕЛЬ
- Референт Вишколу Новацтва — ФІЛЬКО СТАРУХ
- Референт Спорту — ЛЮБОМИР БІЛИК

Третій заступник голови (і голова сектора господарки і фінансів) — ОСТАП ВИННИ К
- Діловод майна — РОСТИСЛАВ МІЛЯНИЧ
- Діловод господарства — МИРОСЛАВ БЕЛЕНДЮК
- Діловод внесків — МИРОН ЛЕВИЦЬКИЙ
- Діловод фінансових звітів — ЯРОСЛАВ ОБЕРИШИН

Четвертий заступник голови, генеральний секретар і голова секретаря адміністрації та архівів — (Прізвища не проголошено)
- Протоколярні писарі — ІРИНА ЦЬОЛКО, ІВАНКА ГАНКЕВИЧ
- Кореспонденційний писар — НЕЛЯ СОХАН
- Голова Комісії Відзначень — ВІКТОР ЯВОРСЬКИЙ

КРАЙОВА ПЛАСТОВА РАДА (КПР)

Голова — ЕВСТАХІЯ ГОЙДИШ

Члени: — АНДРІЙ ЛЕМІШКА, ЯРОСЛАВ БОЙДУНИК, ЮРІЙ БОГАЧЕВСЬКИЙ, ЕРКО ПАЛИДОВИЧ, ВАЛЯ ШИРАЙ, СОНЯ СЛОБОДЯН, ЗЕНОН КОРЧИНСЬКИЙ

Заступники: СЕРГІЙ ЗАПОЛЕНКО, МАРІЙКА БІЛИНСЬКА, ВОЛОДИМИР ПИЛИШЕНКО

ДЕЛЕҐАЦІЯ НТШ ТА УВАН ІНТЕРВЕНІЮВАЛА В МЕТРОПОЛІТАЛЬНОМУ МУЗЕЇ В СПРАВІ СКИТСЬКИХ СКАРБІВ

Ню Йорк. — У зв'язку з виставкою скитських скарбів у Метрополітальному музеї і широкими інформаціями у місцевій пресі про те, що йдеться про старовинні пам'ятки „Росії", чи прямо про „російські" пам'ятки, делеґація НТШ УВАН відвідала Метрополітальний музей, де відбула розмову на цю тему з Філіппе де Монтебелло, віце-президентом для кураторських і освітних Справ. Як відомо, Філіппе де Монтебелло, та директор Том Говінґ вже від довшого часу робили заходи, щоб совєтський уряд погодився на випозичення скитських скарбів для експозицій на терені в ЗСА. Для експозиційних цілей виділено 180 предметів, більшість з яких знайдено в часі археологічних розкопів і дослідів на українській території, але які зберігаються згідно ще з „указом" царя Петра І у Ленінградському Гермітажі. Тільки частина з них переховується в українських музеях. Очевидно, така ситуація зумовлена політичним поневоленням України і послідовним намаганням Росії присвоювати собі чужі культурні та мистецькі й історичні пам'ятки і згромаджувати їх у музеях Москви та Ленінграду (раніше Петрограду), а відтак реклямувати їх як пам'ятки свого минулого, чи принаймні як пам'ятки „Південної Росії".

Всі ці питання були предметом розмови делеґації НТШ та УВАН в Метрополітальному музеї. В розмові виявилося, що Філіппе де Монтебелло прекрасно зорієнтований у ситуації. Формально виставка „З земель скитів", що почалася 19 квітня, є виставкою старинних мистецьких пам'яток з СССР. В розкішно виданому каталозі експонованих пам'яток подані дані про місця знахідок і про музеї, де ці пам'ятки тепер зберігаються, з вказанням на Україну (Українську ССР) чи іншу республіку СССР.

Все таки, і в цьому каталозі зустрічається окреслення „Південна Росія", під чим мається на увазі територію України.

У пресових повідомленнях, що їх передав для преси Метрополітальний музей, номенклятура відповідає сучасній політичній карті Східньої Европи, включаючи СССР, але в англомовній пресі це не було узглянено. За „традиційною" звичкою, американська преса писала про „російські" пам'ятки тощо.

В складі делеґації від НТШ був проф.д-р Осип Андрушків, від УВАН професор Ратґерського університету д-р Тарас Гунчак та проф. Вадим Павловський, а від „Свободи" ред. М. Сосновський.

НОВА КОМІСІЯ ЗМІНИЛА ДІЯГНОЗУ НЕДУГИ ЛЕОНІДА ПЛЮЩА

Леонід Плющ

Ню Йорк. (Пресова Служба ЗП УГВР). — З України наспіли вістки, що у відповідь на скаргу дружини Леоніда Плюща, Тетяни Житнікової, була скликана нова комісія для розгляду стану здоров'я її чоловіка. Головою комісії була лікар Прохіна з Дніпропетровська. У висліді „обслідувань", комісія рішила, що Плющ хворіє на „шизофренію з познаками параної". Перша діягноза вбачала, що в нього є елементи „месіянізму і реформізму".

З огляду на зміну діягнози, дружина Плюща відвідала д-ра Снежневського, відомого совєтського психіятра, голову Інституту психіятрії у Москві. Він обіцяв, що буде розмовляти з д-ром Г. В. Морозовим, головою Інституту ім. Сербського. Морозов очолював першу комісію, яка досліджувала недугу Л. Плюща. Снежневський сказав також, що він подбає про скликання нової комісії.

Як відомо з попередніх пресових повідомлень, КҐБ вимагав від Плюща скласти заяву, що усі його статті з критикою уряду були писані „в той час, коли він хворів на психічну недугу". Як повідомляють сьогодні, цю вимогу відкликали.

Рівнож прийшла вістка, що на вимогу Т. Житнікової перевести слідство проти медичних працівників Дніпропетровської психіятричної лікарні, урядові чинники відповіли, що „справа розглядається" і що Житнікова своєчасно одержить відповідь.

КҐБ ПОЧАЛО ПЕРЕСЛІДУВАННЯ ЧЛЕНІВ СОВЄТСЬКОЇ СЕКЦІЇ „АМНЕСТІ ІНТЕРНЕШЕНЕЛ"

Москва. — В п'ятницю 18 квітня совєтська політична поліція КҐБ перевела обшуки в домах чотирьох членів секції „Амнесті Інтернешенал" в СССР і арештувала двох — фізика Андрея Твердохлєбова, секретаря секції, і письменника Миколу Руденка, члена секції, який живе в Києві. Обшуки переведені були у квартирах науковця Валентина Ф. Турчина, голови секції, та інженера Владимира Албрехта, члена секції. Українського письменника Миколу Руденко поліція арештувала в Києві, але за найновішими повідомленнями, що їх передав закордонним кореспондентам академік Андрей Сахаров, згідно з інформацією Асошієйтед Прес з 20-го квітня, по двох днях його звільнено.

Як відомо, секція „Амнесті Інтернешенал" в СССР діє цілком відкрито і дискретно, нараховуючи яких 20 членів. В грудні минулого року КҐБ арештувало члена секції Серґея Ковальова, обвинувачуючи його у зв'язках з нелеґальним виданням Римокатолицької Церкви на Литві. Він досі перебуває в ув'язнені. Про найновіші арешти немає повідомлень у совєтській пресі, а тільки агенство „Новості", яке спеціялізується у совєтській пропаґанді за кордоном, передало вістки, мовляв, А. Твердохлєбова обвинувачують у „систематичному і пляновому поширюванні фальшивок з метою очорнити совєтську політичну і соціяльну систему". У повідомленні „Новості" також сказано, що московська прокуратура одержала у висліді обшуків „велику кількість наклепницьких рукописів і машинописного матеріялу, призначеного для поширення". Згідно з інформаціями, що їх одержано з Москви від А. Сахарова і його дружини Єлени, з часі обшуку в окремих осіб забрали книжки, переписку і весь матеріял, що стосується діяльности „Амнесті Інернешенал".

Дисидентські кола в Москві висловлюють побоювання, що обшуки і арешти серед членів секції „Амнесті Інтернешенал" сиґналізують плян КҐБ розпочати новий натиск на дисидентів. Лондонська централя „Амнесті Інтернешенал" вислала листа до Л. Брежнєва, домагаючися негайного звільнення арештованих членів її секції в СССР. В листі до Л. Брежнєва „Амнесті Інтернешенал" з Лондону звертає увагу на те, що діяльність секції „Амнесті Інтернешенал" в СССР була цілком леґальна та згідно із совєтськими законами.

Представники УВУ, УВАН та НТШ відбули нараду

Ню Йорк. — В п'ятницю, 18 квітня, тут у приміщенні Наукового Товариства ім. Шевченка в ЗСА відбулася нарада представників Українського Вільного Університету, Української Вільної Академії Наук в ЗСА та Наукового Товариства ім. Шевченка в ЗСА, на якій обмірковано питання поновленя заходів щодо активізації Української Наукової Ради у Вільному Світі.

Після всебічного з'ясування проблеми і обговорення її окремих аспектів, вирішено, спираючися на постановах спільної наради представників УВУ, НТШ та УВАН в 1971 році, продовжити час діяльности покликаного тоді Тимчасового комітету для створення Української Наукової Ради у Вільному Світі з представників УВУ, УВАН та НТШ під головуванням ректора УВУ професора В. Янева до кінця 1975 року. У тому ж часі представники У В А Н та НТШ підготовлять проєкт статутарних постанов запляннованої Української Наукової Ради.

По закінчення підготовчих заходів і нав'язання ділової співпраці з іншими українськими науковими установами, УВУ, НТШ та УВАН скличуть науковий з'їзд, на якому буде прийнятий проєкт статуту та буде оформлена Українська Наукова Рада у Вільному Світі.

У нараді взяли участь: від УВУ — ректор проф. Володимир Янів, від Української Вільної Академії Наук в ЗСА — науковий секретар проф. д-р Василь Омельченко та член управи проф. д-р Тарас Гунчак, від Наукового Товариства ім. Шевченка в ЗСА — голова проф. д-р Осип Андрушків та член управи д-р Михайло Сосновський.

ОКСАНА ПОПОВИЧ, ПЕРША ЖІНКА В СССР ЗАСУДЖЕНА НА 8 РОКІВ УВ'ЯЗНЕННЯ І 5 РОКІВ ЗАСЛАННЯ У МІЖНАРОДНОМУ РОЦІ ЖІНКИ

Оксана Попович

Гельсінки (УІС „Смолоскип".) — Сюди дісталися інформації про суд над Оксаною Попович з Івано-Франківська, який відбувся в лютому 1975 року і на якому її засуджено на невимовно жорстокий термін ув'язнення — 8 років концентраційних таборів і 5 років заслання (з іншого джерела наспіла вістка, що її засудили на 5 років ув'язнення і 5 років заслання).

Суд над Оксаною Попович відбувався саме тоді, коли в Україні, СССР і в цілому світі готовились до відзначення Міжнародного Року жінки Об'єднаних Націй. Згідно з одержаною тут інформацією, Оксана Попович держала себе на суді гідно, не визнавала себе винною і не просила помилування. Зразу після суду, всього кілька днів перед 8-м березня, Міжнароднім Днем Жінки, її вислали з України до Мордовських таборів, де вона перебуває біля Барашева, разом з іншими українськими жінками-політв'язнями.

Оксана Попович походить з родини відомого українського письменника Леся Мартовича. Народилася вона в 1928 році на Івано-Франківщині. Після повороту совєтської влади в Україну, вона поступила в 1944 році до середньої школи в західньо-українському містечку Городенка. В тому ж році НКВД заарештувало її шкільного товариша, якого згодом розстріляли за участь в українському визвольному русі, а її засудили на 10 років ув'язнення. В концтаборах вона виконувала тяжку фізичну працю, в часі якої дістала сильне пошкодження, ставши інвалідом. Повернувшись в Україну в 1955 році, вона деякий час жила зі своєю матірю, яка має тепер 87 років, в землянці, не діставши дозволу на поселення в Івано-Франківську, який дістала багато пізніше. В цьому часі вона закінчила середню освіту та дворічні курси німецької мови. Не маючи доступу до університетської освіти, вона цілу свою увагу присвячувала вивченню історії, яку знає прекрасно. Її фізичний стан був настільки поганий, що вона мусіла пройти невдачну операцію, пробула три місяці в шпиталі, але після повороту могла ходити лише на милицях, ставши повним інвалідом. В очікуванні другої операції її заарештували з початком листопада 1974 р., закидаючи їй „антисовєтську діяльність" та розповсюджування самвидаву.

Згідно з одержаною інформацією, „антисовєтською діяльністю" О. Попович кваліфікували слідчі органи КҐБ — її підпис під петицією до голови Президії Верховної Ради УССР Ляшка і прокурора УССР Глуха в справі С. Караванського ще в грудні 1969 року, як рівнож її знайомство з деякими особами, які виступали на оборону Валентина Мороза.

В часі слідства, з Оксаною Попович органи КҐБ поводилися дуже жорстоко, унеможлививши їй пройти другу операцію та недопустивши лікарську опіку.

В часі суду, коли суддя виходив з будинку, хтось підійшов до нього і сказав: „Опам'ятайтесь, за що ви її судите? Невже ця жінка-каліка може вам чимось пошкодити?"

Не зважаючи на брак доказового матеріялу, суд виніс найбільш жорстокий вирок для жінки-інваліда саме на початку Міжнародного Року Жінки ОН.

Вистава „Ой не ходи Грицю" в Ню Йорку пройшла з великим успіхом

Ню Йорк (в. л-ць). Біля півтори тисячі любителів сценічного мистецтва заповнили в неділю, 20-го квітня ц. р. до останнього місця (багато задовільнились стоячими місцями) залю Джулія Річман Гайскул, де Студія Мистецького Слова Лідії Крушельницької ставила драму М. Старицького в п'ятьох відслонах: „Ой, не ходи Грицю" зі співами і танками, в якій, між іншими, гостинно в головній ролі „Гриця" виступав соліст Метрополітальної Опери Андрій Добрянський. Інші головні ролі відіграли: Наталка Чума (Маруся), Аскольд Лозинський (Хома), Оксана Гаврилюк (Вустя), Оля Шкафаровська (Степанида), Марта Зелик (1 дівчина), Людмила Канюґа (2 дівчина), Оля Шевчук (Галина), Ліда Голюка (Дарина), Надя Диба (баба-ворожка), Ростик Декайло (Дмитро), Юрко Раковський (1 парубок), Ярослав Шуль (2 парубок), Орест Кебало (Потап). У гарному і добре зіспіваному хорі „дівчат і парубків" виступали: Люба Андрусишин, Оксана Дацків, Ліля Длябога, Марта Голюка, Марта Зелик, Людмила Канюґа, Леся Маслович, Діяна Лебедович, Лавруня Туркевич, Оксана Сидоряк, Людмила Струтацька, Юрко Кебало, Борис Кекіш, Андрій Костів, Марко Луцький, Андрій Прядка, Юрко Раковський, Осип Серна, Василь Тершаковець, Євген Титла, Степан Шкафаровський, Ярослав Шуль, Петро Хоми; а в танках: Роксоляна Бабюк, Стефа Назаркевич, Оля Піскор, Ніна Ступак, Олег Декайло і ввесь ансамбль. Деякі з названих виступали солістами в хорі чи танках. Постановка п'єси була в руках Лідії Крушельницької; диригент — Лев Струтацький; хореографія — Рома Прийма - Богачевська, оформленням і підбором костюмів займалася Слава Ґеруляк, освітленням сцени Тарас Гірняк, а структурою хатніх меблів — Юрій Костів; музичний супровід дала мала 12-членна оркестра.

Масові сцени „Вечерниць" з великою кількістю молоді, співами, українською музикою, танками, мальовничі стилеві костюми на тлі чудово розмальованих декорацій і добре виконання роль молоденькими артистами — викликали одушевлення й ентузіязм численної публіки, яка вітала керівників і артистів при кінці вистави бурхливими оплесками і вставанням з місць, а Лідії Крушельницькій вручено китицю квітів.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n Inc. 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢ Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Жахлива можливість

Секретар оборони Джеймс Шлесінджер у вівторок, 15-го квітня, заявив конгресовій комісії, що якщо комуністи захоплять цілий Південний В'єтнам, то 200,000 або навіть один мільйон південних в'єтнамців можуть бути вбиті агресорами з Північного В'єтнаму та комуністичними повстанцями В'єтконг.

Передбачення такої жахливої можливости спонукало президента Джералда Форда звернутися до Конгресу, щоб, разом із військовою та економічною допомогою для Сайгону, схвалив йому також повновласті вживати американські військові частини для масової евакуації південних в'єтнамців, яким загрожує небезпека з боку комуністичних агресорів.

Багато американців, між ними численні законодавці, скептично реагують на передбачення секретаря Шлесінджера та президента Форда щодо можливих жорстоких розправ комуністів із своїми противниками. Але до американської амбасади в Сайгоні вже тепер напливають вістки про масові розстріли в окупованих комуністами провінціях Південного В'єтнаму. Не є жадною новиною, що протягом кільканадцятьох останніх років комуністичні повстанці та регулярні військові частини з Північного В'єтнаму часто розстрілювали районових урядовців, сільських посадників, вчителів тощо, коли окупували частини Південного В'єтнаму. Наприклад, коли кілька років тому північнов'єтнамські військові з'єднання здобули місто Гуей, то спеціяльно призначені частини перевели масакру кількох тисяч осіб, прізвища яких находилися на списках, виготовлених заздалегідь у Ганою. Чи можна сподіватися, що комуністи поступали б інакше тепер, коли б їм пощастило завоювати цілий Південний В'єтнам? З певністю можна твердити, що ні! Навпаки, вони напевно старалися б якнайшвидше позбутися всіх „ворогів народу", тобто своїх політичних противників.

Тому Конгрес повинен проголосувати повновласті для президента Форда, щоб він мав право вживати американські військові частини і фінанси не тільки для евакуації американських громадян із Південного В'єтнаму, а також десятків тисяч південних з'єтнамців, яким загрожує втрата життя. Вживання американських військових частин, військових літаків і кораблів для охорони „коридору" між Сайгоном і морем, яким можна було б евакуювати американців і південнов'єтнамців, не довело б до нового вмішання ЗСА у війну у В'єтнамі, як це твердять деякі члени Сенатської комісії для закордонних справ, а було б гуманною дією уряду ЗСА відносно своїх південнов'єтнамських союзників.

Суверенність УССР на практиці

На тему активности Української ССР на міжнародній арені написано деякі книжки і брошури, а навіть міністерство закордонних справ УССР видало друком збірники документів, сигнатором яких є уряд УССР. Останнім часом появилася англійською мовою 80-сторінкова брошура „Українська ССР у сучасних міжнародних відносинах: легальні аспекти", авторами якої є Володимир Василенко та Ігор Лукашук. У брошурі багато говориться про „ріст активности Української ССР на міжнародній арені" і вона, як пише рецензент цієї брошури Леонід Лазаренко, дає „докладну аналізу всіх форм, у яких Українська ССР здійснює право легації, що випливає з суверенности її держави — спеціяльних місій, обміну урядових і парляментарних делегацій; всеохоплюючих взаємних контактів".

Коротко, на папері з суверенністю УССР все гаразд і могло б здаватися, що можна радіти нібито такими великими досягненнями українського народу на міжнародному форумі. Дійсність, однак, цілком інакша, і побожні бажання авторів книжок, брошур і статтей на тему суверенности Української ССР, якщо вони справді вірять у те, що пишуть, не виходить за межі цих побожних бажань. У першій мірі йдеться про те, що цієї „суверенности", про яку стільки пишеться у совєтських публікаціях, не визнає ніхто, включно з самою Москвою і совєтськими сателітами.

Ілюстрацією фактичного стану може послужити факт з недавніх відвідин у Києві голови Союзного Виконавчого Віча Югославії, Джемала Бієдича, який прибув до столиці України після закінчення нарад в Москві і відвідин Ленінграду. Совєтська центральна преса, інформуючи про ці відвідини, згадала, що він відвідав „Ленінград і Київ". З уваги на те, що в Києві була остання зупинка перед виїздом до Югославії, дещо більше написано про церемонію в Києві з цієї нагоди.

Що зустріч Бієдича з членами уряду УССР і його розмови з ними мали виключно куртуазійний, а не справжній державно - політичний характер, виявляє те, що у заяві, виданій після повороту з СССР, Бієдич передав подяку за „гостеприємність" тільки Брежнєву і Косигіну, цілком промовчавши свою зустріч і розмови з членами нібито також суверенного уряду, нібито суверенної Української ССР та не згадавши про таку ж гостинність у Києві. У цьому випадку, як і в багатьох інших подібних випадках, Київ у очах закордонного політика є тільки „одним з міст СССР", а не столицею справді суверенної держави, про яку пишуть совєтські автори.

Писання і розмови про „суверенність Української ССР" є, як бачимо, писанням і розмовами про фікцію, яку з точки зору своїх імперсько - колоніяльних інтересів про-

Режим здобувся на мідно-нікелевий сплав для випуску „ювілейної монети" в СССР

Москва. — Міністерство фінансів СССР повідомило про випуск „ювілейної монети для відзначення 30-річчя перемоги совєтського народу у великій вітчизняній війні 1941-1945 років". Ювілейна монета, вартости одного карбованця, має форму кола діяметром 31 міліметрів, а виготовлятимуть її із мідно-нікльового сплаву білого кольору. На лицевій стороні монети розміщені державний герб СССР і написи „СССР" та „1 рубль". На зворотному боці монети зображена скульптура Е. Вучечева „Вітчизна-мати" з пам'ятника у Волгограді (кол. Сталінграді), 5-кутна зірка з серпом і молотом у центрі із написом „1941-1945". На тлі промінів прожектора є число „XXX". Довкруги по обводі напис, очевидно російською мовою, „Тридцать лет победы в великой отечественной войне". На поверхні монети є ще дата „9 мая 1975".

Панас Феденко

„СОЦІЯЛІСТИЧНА ОКУПАЦІЯ"

Мюнхен. — Ці слова я прочитав у книзі відомого дослідника проблем комунізму на ім'я Вольфганг Леонгард. Автор подарував мені цю книгу, що має назву: „Революція проганяє своїх дітей". Леонгард народився в Німеччині, але виростав у Росії під режимом Сталіна, бо його батько й мати шукали рятунку від Гітлера в країні, „де так вільно дихає людина". В Москві виховували Леонгарда на комуністичного активіста: він учився теж у спеціяльній школі Комінтерну.

Після поразки Німеччини в Другій світовій війні молодий В. Леонгард був приділений до комуністичної групи німецьких еміґрантів, яких послали з Москви творити „новий лад" у Східній Німеччині. Уже раніше ставився він критично до комуністичного режиму, але остаточно розкрилися йому очі в Східній Німеччині, де порядкувало совєтське військо: грабування, убивства, ґвалтування жінок, погорда до німецької мови, яку російські командири називали „собачою", — все це показало Леонгардові російських комуністів, як великодержавних шовіністів.

Бувши на лекції російського політкомісара Тюльпанова в Берліні 1945 року, Леонгард почув від нього на протести проти бандитизму совєтських вояків відповідь: „Ми ще не маємо досить практики в соціялістичній окупації". Мовляв, в дальшому буде краще...

Це була програма московського комуністичного уряду вже з перших днів „совєтської влади" в Росії, від листопада 1917 року. Творець „жовтневої революції" Ленін уважав, що відстала економічно й культурно Росія не була підготована до організації народного господарства на соціялістичних основах. Ленін надіявся на допомогу „пролетарської революції" в індустріяльних країнах Західньої Европи. Він хотів теж розширити „матеріяльну базу" для свого уряду: послав большевицьку „червону ґвардію" на завоювання тих провінцій царської Росії, що після 1917 року проголосили себе незалежними державами: Фінляндія, Україна, народи Кавказу й Туркестану. То була „соціялістична окупація", про яку писав командир „червоної ґвардії" полк. Муравйов у „наказі ч. 14" в лютому 1918 року, захопивши своїми силами Київ:

„Совєтську владу ми приносимо з далекої півночі на багнетах червоної ґвардії і будемо цю владу всіми силами піддержувати багнетами".

Найбільш відома спроба „соціялістичної окупації" не вдалася Москві в 1920 році у війні з Польщею. Ленін, покоривши Польщу, мав намір „прощупати штиками червоної армії Европу". Після поразки в цій війні московський уряд взявся до ре-організації своєї „червоної армії", котра мала помогти перемозі „пролетарської революції" в Европі і в цілому світі.

З уваги на ці далекосяжні пляни можна зрозуміти також союз Сталіна з Гітлером в серпні 1939 року: московські ватажки хотіли (за рецептою Леніна!) нацькувати „капіталістичних розбійників" один на одного, а собі — стояти осторонь в ролі „чесних людей". Довга війна Німеччини з західніми великодержавами могла б докраю знесилити противників, і тоді свіжа червона армія поширила б свою „соціялістичну окупацію" на всю Европу. Агресія Гітлера на СССР в липні 1941 р. перекреслила пляни Сталіна, але не зовсім. Як союзник (мимо власної волі) західніх великодержав, Сталін міг взяти під свою „опіку" велику пайку східньої і середньої Европи аж до Ельби. Про такий „натиск на Захід" не могли мріяти навіть найзавзятіші імперіялісти царської Росії.

Взявши в руки країни між Бугом і Ельбою, Москва продиктувала їм свою ідеологію і господарський та політичний устрій. Але ці успіхи не задовольнили послідовників Леніна. Як той п'яниця, що ніколи не відмовиться від алькоголю, кліка „всесвітніх революціонерів" у Москві систематично прямує до розширення своєї імперії. Слова про „відпруження міжнародне" та про мирне співжиття з некомуністичними державами — це тільки тактичний хід, хитрість. Москва не має спільної політичної мови навіть з „братнім" комуністичним Китаєм.

В Кремлі добре знають, що уряди західніх великодержав визнали поділ Европи на дві сфери впливу, по лінії залізної завіси і не збираються помагати визволенню народів совєтського бльоку. Однак, Москва зовсім не припинила зброєння на землі, на воді і в повітрі. Пропаґанда про „імперіялістичних аґресорів" не вгаває з Москви. Щедро помагає Кремль усяким рухам у світі, що ставляться прихильно до совєтської імперії. Це все може Москва використати з успіхом, коли прийде вигідний час. Само собою, керманичі московської політики не вірять у перемогу комуністичного руху в індустріяльних країнах силами місцевих комуністів. Тому їх надія на власну збройну силу, котра може накинути дальшим країнам російську „соціялістичну окупацію". Москва, в своєму інтересі, створила в Східній Німеччині німецьку „соціялістичну націю" під охороною 20 совєтських дивізій. Успіх цієї стратеґії вводить у спокусу московських ватажків.

„Соціялістична окупація", принесена в інші країни на танках совєтської армії, була б завершенням пляну „світової революції". Репетицію цього „ощасливлення народів" зроблено на Угорщині (1956 р.) і в Чехо-Словаччині (1968 р.).

Василь Маркусь

СТРАЖДАННЯ ЗА ВІРУ

(6)

Паралельно з цим ішла та ідуть намагання панівного режиму та його режимної церкви послабити український католицизм, як і взагалі незалежну українську церковну думку та організацію також серед православних українців поза їх впливом. Наприклад, між двома війнами російське православ'я намагалося поширювати свої впливи на Лемківщині і Закарпатті, а ще до того в країнах поселення за океаном. Ця ціль і досьогодні актуальна та зусилля до цього не припинилися.

Саме уневажнення унії на т. зв. Львівському Соборі було незаконним так під кутом канонічности, як і самих же совєтських законів. В той же час це був формальний акт, бо він не припинив існування Української Католицької Церкви на рідних землях. Вона стала „Церквою в катакомбах", „Церквою - Мученицею", не менш діяльною та духово живучою, що видала тисячі і тисячі ісповідників віри.

Акт Львівського Собору не був прийнятий самим українським народом, його осудила Апостольська Столиця в особі тодішнього вселенського архиєрея Пія XII. Цей акт та ціла політика режиму зашокували поінформовану й сумлінну частину світової опінії. Українська Православна Церква на своєму Соборі Єпископів в 1946 році в Німеччині також засудила цей насильний акт.

Вільна вітка Української Помісної Католицької Церкви не перестає заперечувати акт ліквідації не лише самим своїм існуванням, але й постійними закликами до сумління світу.

Зокрема ми затривожені і намагаємося розкрити трагічну дійсність в обличчі того факту, що деякі кола Ватикану останніми часами схильні забути мучеництво Української Церкви на рідних землях та її важкі змагання за вірність собі, в ім'я фальшиво зрозумілого екуменізму та політики відпруження.

Ні одне з них не дало досі Католицькій Церкві якихось користей, але кинуло моральну пляму на її політику. Те, що нині, в обличчі нових хвиль переслідування, коли знову арештується вірних і священиків, коли відмовляється цілій спільноті елементарних людських прав прославляти вільно Бога, ми не чуємо авторитетного голосу з Ватикану та від інших західніх римо - католицьких чинників, сповнює нас великим смутком і тривогою за майбутнє християнства взагалі.

Факт, що взагалі між християнами Заходу є такі, які приймають емісарів цього режиму і готові повірити їх фальшивим і під диктат агентів КҐБ висловленим твердженням про релігійну ситуацію в СССР, справді пригнічує кожного християнина і принципову людину.

Тим більше, в такому положенні ми повинні оцінити тих на Заході і Сході, які вдаряють по цьому опортунізмові, які б'ють на сполох та промовляють до літеплих і продажних: „Прокиньтеся, поки не запізно!"

Голоси, які ми чули останнього часу на Сході чи то з уст речників напіввільних Церков (кардиналів Вишинського і Бенґша на Папському Синоді Єпископів), чи то від відважних людей типу Солженіцина і Левітіна - Краснова в обороні переслідуваних за правду, та які розкривають підступ комуністичної політики, як і деякі голоси на Заході, що їх нераз чесні люди мусять вимовляти соромливо, щоб не дістати марку бойовиків „холодної війни", ці голоси нас радують і сповняють надією, що ще не затратилася чесність і пристойність.

Але понад усе ми цінуємо голос відважного поміж відважними, свідка нашої мученичої Церкви і її речника, Блаженнішого Патріярха Йосифа. Він встає скрізь, де треба встати, і підносить свій голос в імені правди, свободи, чесности, в ім'я цих вартостей, що їх останніми часами так легко зчинили розмінною монетою. Наш Блаженніший Отець підносить свій голос навіть тоді, коли найвищим чинникам Церкви й урядів це незручно і, мабуть, ускладнює це їх пляни.

Він сьогодні лишився один з небагатьох серед римських кардиналів та на форумі Папського Синоду, який є ще сумлінням поневоленого і терплячого християнства. Він у своєму вісімнадцятирічному ув'язненні та й сьогодні на так званій волі може про себе сказати, що був завжди „добрим пастирем", що готов був життя своє покласти за своїх овець.

Він і сьогодні, в похилому віці, але у повній силі і з надлюдськими зусиллями, дбає про всіх своїх овець, і тих, що лишилися та терплять там в Україні, та про тих, до яких прийшов, пам'ятаючи: „Ще й інші вівці я маю, що не з цієї кошари". І до них він прийшов, і вони почули його голос, і за ним слідують, зберігаючи свою віру та плекаючи надію у воскресіння після Великої П'ятниці нашої Церкви - Страдниці.

(Кінець).

А. Вовк

ПРАВОПИС І ЕМІҐРАЦІЯ

У нікого з нас, мабуть, нема сумніву, що у підсовєтській Україні правопис нашої мови у великій мірі зросійщений. Почавши від розгрому „українізації" на початку 30-их років, усі офіційні мовні зміни в УССР розраховані на максимальне наближення нашої мови і правопису до „старшобратських". Через те теперішній український підсовєтський правопис калькує й найбільше недоречні, нелогічні та непослідовні явища російського правопису. Так, наприклад, українці в СССР мусять писати тільки „Ейзенхауер" і „Ейнштейн", хоч обидва прізвища німецького походження і хоч, як в Німеччині, так і в Америці, де ці особи діяли, вимовляють ці прізвища як Айзенгавер і Айнштайн. Подібно ж в Україні мусять писати „Хемінгуей", „хокей", „Сахара" та інші фонетичні покручі, тому тільки, що російська мова бідніша від нашої і не має звуку „г", який у нас є.

Треба сказати, що наша преса у вільному світі у великій своїй більшості притримується, чи намагається притримуватися, правил нашого вільно виробленого й соборного правопису з 1929 року, репрезентованого словником Г. Голоскевича з 1930 року. Все таки, чи то через недбалість авторів, чи через недогляди редакторів і коректорів, у нашій як загальній так і груповій та професійній пресі часто - густо зустрічаємо підсовєтсько - російські написання окремих слів. Так, отже в чужих словах бачимо літеру „а" там, де треба „я" (приклади: баланс, план, долар, реклама, лабораторія), знаходимо „г" замість „ґ" (як у словах: ґума, колеґа, рентґен, редаґувати) далі „л", де слід писати „ль" (напр. алькалоїд, експльозія, полонізм, целюльоза). А це так легко перевірити ці написання у правописному словнику.

В еміґраційному друкованому слові зустрічаємо й російське „гекзаметр", зовсім непослідовне, бо всі інші слова з грецьким префіксом — гекса, так і пишуться (гексаедр, гексахлорофен тощо). Бачимо тут і російське „конверт", хоч у французькій мові, з якої це слово запозичене, нема в цьому слові літери „н". Чому далі нам писати за російським правописом „бринза", коли наші гуцули вимовляли цю назву тільки „бриндзя"?

Хоч за останні роки велика більшість наших видань у діяспорі прийняла назву З'єднані Стейти Америки, дехто тримається назви США тому що, мовляв, така є мовна традиція в Україні. Ця традиція, на нашу думку, зродилася також як вислід режимного намагання якнайбільше уподібнити „братні мови". Так, хоч би правописний словник Голоскевича в 1930 році ще рекомендував назву Північно-Американські Сполучені Штати, скорочено ПАСШ, а не США. Зрівнялівка прийшла, отже, пізніше. Коли нам нині треба ліпшої, більше доцільної назви, ми ніяк не мусимо, а то й не повинні, приймати підсовєтську назву, яка в УССР доти не зміниться, доки її абревіятура тотожна з російською. Коли б ми йшли за такими „традиціями", нам треба би викинути букву „ґ" та зачати писати слово Бог з малої літери.

„МАРІЧКА"

Чикаго. — В суботу, 12-го квітня ц.р., спішу до залі, де висвітлюється новий кінофільм „Марічка". По дорозі зустрічаю знайомого, що щойно вийшов із залі і запитує мене: „Де спішиш?". „Іду на Марічку", — відповідаю. „Нічого не варта" — говорить знайомий. Але я, не зупиняючись, іду, на залі вже повно людей, сідаю і з нетерпінням чекаю. Починається . . . гарні гірські краєвиди, техніка виконання фільму добра, прекрасні кольори, артисти виконують свої ролі добре, видно, що вкладено багато праці в підготовку. Фільм супроводить наша музика, гарні гуцульські строї і танці, виконані при ватрі, але сюжет . . .

Після бійки, сотник поїхав до Яра миритись і по кількох словах — помирились і зачали пити. Ця сцена вийшла дуже штучно. Необхідно було б подати хоч трохи розмови, вияснення.

Коли Марічка мріяла над водою, сценка її і Яра без одежі до поясів, цілком зайва, ні до чого . . .

Що зробила Марічка такого важливого, що її ім'ям названо цілий фільм?

Вихід гуцулів з церкви перед проповіддю був не на місці!

В 1915 році Богослуження українською мовою не відправлялись. Молитва за Україну була прийнята в 1921 році в УАПЦ, в Українській Католицькій Церкві багато пізніше.

На початку фільму подано, що фільм присвячений Січовим Стрільцям. Прекрасно! Я з оповідань і з книжок знаю, що Українські Січові Стрільці були найкраще вишколені формації в Українській Армії, вони мали зразкову дисципліну, вони були джентлмени в поведінці, а суворі в бою з ворогами. На екрані підстаршина дав команду: „Зброю на плече!" Як вони „взяли" ту зброю, то я, що не був у жадному війську, почервонів зі сорому. Коли відходили з села на фронт, бо москалі прорвались, то ішли без найменшої усмішки, без бойової пісні, без оркестри, ішли мовчазні, ішли поволі, ішли ніби на похорон. Чому ж так представляти наше військо??? Чому не показати бій за Маківку, де Січові Стрільці принесли невмирущу славу українському воякові!

Коли Яр привів групу добровольців - леґінів, то сотник їх не прийняв, бо такий наказ . . . Та ж можна було показати, що їх привітали, підбадьорили і відпровадили до поборового пункту.

Українська громада, а особливо молодь, хоче бачити перемоги, ми маємо досить невдач!

Отже, цим фільмом перед чужинцями ми не маємо чим хвалитись!

Не погоджуюсь з моїм знайомим, що фільм „Марічка" нічого не вартий і не треба іти оглядати фільм. Ми всі повинні масово іти, бо цим ми даємо підтримку нашим продуцентам, але їм треба звернути увагу на недоліки, щоб на майбутнє таке не повторювалось.

М. Яременко

Проф. д-р М. Біда

УКРАЇНСЬКІ БИЗНЕСМЕНИ ТА ЇХ ЗАВДАННЯ

2

Нам слід брати приклад з жидів, які, хоч 2,000 років перебувають в розсіянні поза їхньою батьківщиною, проте не затратили своєї національної свідомости серед чужого оточення, а своєю організованістю, солідарністю, а також здоровою і раціональною думкою зуміли здобути великі багатства, що допомогло їм звернути на себе особливу увагу сильних світу цього, а все це далі сприяло їм здобути силу, повагу і належне місце в світі і нарешті свою власну державу.

В Америці, як знаємо, є 8 млн. різних бизнесів, у цьому 200,000 крамниць, 250,000 автомобільних обслуговуючих станцій, 50,000 аптек, 200 корпорацій - ґіґантів, 100 індустріяльних і 50 фінансових банків, 50 фінансових забезпеченевих компаній, понад 13,000 звичайних банків і 500 великих індустрій, що їхні активи становлять більйони долярів.

Тож постає досить серйозне питання, скільки в цьому загальному числі американських бизнесів й бизнесів українських? На це цікаве питання не можна дати конкретну й точну відповідь з огляду на те, що в цьому часі не посідаємо відносно тієї справи точних статистичних даних і не легко їх здобути.

Нас також повинно цікавити те, скільки ми маємо наших українських бизнесів у нашому Чикаґо та околиці? За неповними статистичними даними дізнаємось, що у Чикаґо й околиці повинно бути біля 250 різних поважних українських бизнесів, серед яких є навіть такі підприємства, що їхні активи становлять понад мільйон долярів, не враховуючи українських фінансових ощадностево-позичкових установ. Але, на жаль, це дуже скромна кількість серед загальної кількости усіх бизнесів цього міста.

Тут ще треба відмітити досить серйозне явище, тобто поставити питання, чому, властиво, серед нашої української спільноти у діяспорі присвячується так мало уваги для пропаґанди бизнесових справ. Якраз цю справу наше суспільство повинно б ставити на перше місце, так як це роблять інші етнічні групи чи народи?

Де лежить причина цього сумного явища? Чомусь у нас, на жаль, спільнота дуже мало цікавиться проблемами бизнесу. Чомусь наша молодь у діяспорі дуже мало звертає уваги на господарські справи, у більшості випадків воліючи ставити на перше місце радше нереальні надії, забарвлені романтикою про легке й безтурботне життя для себе.

А тим часом реальна дійсність підказує нам щось інше, а саме те, що у світі діє твердий закон „боротьби за існування", а тому в цій боротьбі виходить переможцем той, хто зумів краще до цієї боротьби підготуватись при допомозі науки, певного практичного знання. Тому наша молодь повинна більше присвятити уваги реальним господарським справам, на фундаментах якого спирається наше дійсне буття.

Продукування матеріяльних господарських дібр не може перериватись, воно мусить іти безперебійно. В продукції товарів зводяться докупи три головні господарські чинники: земля, або природа, капітал (гроші та всяке знаряддя) і праця. Також, щоб почати щось продукувати, то ми мусимо добре орієнтуватися, що саме продукувати? На це питання повинні дати точну відповідь наші фахово підготовані купці, тому що вони найкраще орієнтуються й знають на які товари на ринках є найкращий збут і запотребування. Знову ж, як саме вести продукування, то в цій справі треба засягнути інформацій у наших знавців — інженерів і техніків. Тому слід нашим молодим і старшим бизнесменам вступати в члени Товариства Українських Купців, Промисловців і Професіоналістів. Ми повинні розуміти те, що в таких товариствах у більшім гурті наші бизнесмени матимуть нагоду обговорювати всякі фахові та бизнесові справи, де з їх дискусій виринатимуть нові конструктивні ідеї, проєкти, поставатимуть загальні пляни та зародження нових українських торговельних і промислових підприємств, а також різних варстатів праці.

Ми повинні, повторюємо, взоруватись на жидах, які, маючи практичний та раціональний змисл, розуміли значення торгівлі та інших бизнесів в житті народу. Вони, перебуваючи на вигнанні, не маючи ні своєї території, ні морських пристаней, ні воєнної чи торговельної фльоти, постійно лявіруючи по спінених морських хвилях, борючись з супротивними вітрами, потрапили при допомозі торгівлі та інших бизнесів серед чужого оточення добитись великих грошових скарбів. Вони пускалися у довгі сухопутні та морські мандрівки у далекі чужі країни і звідти привозили дорогоцінні товари. У постійних торговельних мандрівках по різних країнах, вони дізнавались від своїх людей, які жили в тих краях, про те, де і хто чого потребує, а також, де хто що продає. А тому вони прекрасно орієнтувалися, де й що можна дешевше купити та коли й де можна з користю продати.

Тож під сучасну пору ми, українці, також подібно до жидів розсіяні майже по всьому світі, при допомозі зорганізованого Центрального Об'єднання Купців, Промисловців і Професіоналістів маємо догідну нагоду вести на ширшу скалю закордонні торговельні операції, співпрацюючи з нашими українськими бизнесменами, замешкалими в інших країнах континенту.

(Продовження буде)

КООПЕРАТИВНА ТРИБУНА

СТОРІНКА ЦЕНТРАЛІ УКРАЇНСЬКИХ КООПЕРАТИВ АМЕРИКИ (ЦУКА)

Омелян Плешкевич

Господарська криза і наша кооперація

Минулий — 1974 р. був незвичайно багатий у специфічні, а то й винняткові події не тільки в цій країні, але й у цілому світі. Коли говорити про ЗСА, то це були події, яких історія Америки за 200 літ свого існування не зустрічала. В результаті т. зв. вотерґейтської афери дійшло до того, що дві чолові позиції в адміністрації найсильнішої і найбільш демократичної держави світу — позиції президента і віцепрезидента опинились у руках двох політичних діячів — не з вибору народу, а з призначення. Паралельно до подій внутрішньо - американського змісту прийшло у 74 р. до своєрідної, досі теж не практикованої економічної кризи з сильним світово - політичним підложжям, а це до кризи нафти з арабських країн.

І ця остання подія—тибто крза нафти, яка чорною і грізною хмарою нависла над горизонтом міжнародної політики, започаткувала третю світову війну, цим разом не мілітарну, а господарську. Колосальні капітали арабських країн, ульоковані здебільша в европейських чи американских банках, мають далекосяжне значення у фінансовій політиці так держав західньої Европи, як і самої Америки, яка теж перший раз у своїй історії почала дошкульно відчувати „нафтову біду"...

Але для чого ця пригадка на сторінках кооперативної сторінки усім відомих фактів? Яке ж може бути відношення скромної кооперації до тих динамічних подій, що потрясають основами світових потуг? Слідкуючи за розвитком цих подій та їх економічними чи політичними наслідками, ми згадуємо слова великого маштабу кооператора - соціолога — Анре Жіда, який м. і. ось що сказав про кооперацію: „Кооперація — це глибока суспільна ідея співжиття і співпраці людей з людьми, громади з громадою, людини з людиною"... І продовжуючи міркування цієї визначної людини, — можна б до цього додати те, чого так у сьогоднішній ситуації дошкульно потрібно: співпраці народу з народом, держави з державою... Бракує бо в цій доволі прикрій господарсько - економічній ситуації саме тієї кооперативної солідарности у всіх консументів арабської нафтової ропи, бракує в західніх держав такої згоди і такої співпраці, в результаті якої арабські „продуценти" скапітулювали б у своїх перебільшених вимогах.

Захитання світової економічної структури створює у кожній країні масу проєктів, ціллю яких добитись економічної стабільности. А наслідки цього, і то доволі драматичні, бачимо не тільки у нас в Америці (інфляція, рецесія, а то й перспективна депресія), але у всіх країнах західньої Европи.

І ось під такими зловорожими прогнозами ми увійшли у новий 1975-ий рік, рік найбільшого від закінчення II Світової війни безробіття, найбільшого обезвартнення доляра, найвищих цін на харчові продукти, найвищих позичкових процентів, і т. д. Коротко — ми увійшли у рік глибокої господарської кризи, і на боротьбу з нею і уряд і законодатні палати і всі покликані чинники кинули цілий арсенал протизаходів.

І наш маленький господарський світ, наші економічні і промислові установи, окремі підприємства і їх керівники, не кажучи вже про нас індивідуально і наші родини, теж відчувають наслідки того всього, що діється довкола нас, бож ми не в якійсь ізоляції живемо, а навпаки — ми інтеґральна частина американського економічного материка. А в орбіті цього материка, маленьким затишним островом живе і працює наймолодша і найбільш надійна дитина — українська кредитова кооперація, яка вже зуміла зайняти своє місце в білянсі нашого приватного і національно-громадського життя.

Яку ж ситуацію ми бачимо тут? Пригноблення? Розгубленість? Непевність? Непередуманість фінансових потягнень? Ні! Цього ніяк не спостерігаємо! Навпаки: Наше скооперування членство і проводи наших льокальних кооператив зберігають подивугідний спокій і рівновагу. Членство наше продовжує дальше складати свої ощадності на тих самих відсотках, що і раніше; наші кредитівки дальше видають позики на давніх умовах, і не рискують підвищувати процентивання цих позик, як це загально прийняти. Коротко — ми бачимо ріст членства, вкладів і загально-оборотового капіталу. Прибутковість наших кооператив дозволяє на виплати пожертв церквам, організаціям і різним установам. Словом: наша кооперація не тільки сповняє своє завдання у господарському скріпленні своїх членів; вона крім матеріяльних, заспокоює теж і духові потреби, а це скріплює її силу і довір'я нашої спільноти.

В цій важкій економічній ситуації нормально працюють наші надбудови як от Українська Світова Кооперативна Рада (тепер з осідком в Канаді) і наша американська Централя Українських Кооператив Америки. Гарно продовжують розвиватися кооперативи Арґентини, Австралії, Англії. Побажаним залишається одне із найважніших наших завдань: масова організація нашого членства, бо тільки в цьому наша ґарантія на наші дальші успіхи так фінансово-господарські, як і культурно-національні. Ми глибоко переконані в тому, що саме кооперація не тільки успішний лік на всілякі кризи, але вона міцний вузол, який в'яже нас в один суцільний і міцноспоєний організм поза межами нашої Батьківщини.

ЦЕНТРАЛЯ УКРАЇНСЬКИХ КООПЕРАТИВ АМЕРИКИ У 1974 Р.

(Короткий огляд діяльности)

В обновленому складі і під новою назвою, Централя Українських Кооператив Америки (колишнє Т-во Української Кооперації), з осідком у Чікаґо проводила свою діяльність у двох напрямках: внутрішньо-українському і зовнішньо - американському. У першому випадку йшлося про скріплення існуючого і розбудову нового стану нашого кооперативного посідання: а в другому — про дальше організаційне скріплення зв'язків з Американською Кооперативною Централею (КЮНА). Окремою ділянкою діяльности був відтинок молоді і реорганізація Кооперативної Асекураційної Аґенції, що займається виключно обезпеченнями домів, автомобілів і медичним обезпеченням. А ось короткий перелік праці ЦУКА за 1974 рік. 1. У м. січні, організаційний референт централі, мгр В. Іващук, був на Загальних Зборах Кредитової Кооперативи в Рочестері, де, крім привітання, виголосив промову на тему потреби співпраці кооператив. В цьому самому часі він відвідав наші кооперативи в Нюарку і Савт Бавнд Бруку. 2. Заадяки нашій праці, в травні, Американська Кооперативна Централя (КЮНА) визнала нашу кооперативну централю повноправним представником української кооперації та дала їй усі права користатися привілеями і досвідом (літературою) американських кооператив. 3. В днях 8 і 9 червня, на Загальних Зборах відбувся панель на тему: „Українська кооперація і молодь". На закінчення панелю делеґати одержали такі матеріяли:

а. „Правильник Дорадчих Комітетів Молоді при Дирекціях Українських Кредитових Кооперативах в ЗСА".

б. „Програму вступної дискусії з молоддю перед організацією Дорадчого Комітету Молоді".

в. „Теми дискусій для Дорадчих Комітетів Молоді".

4 Опарцьовано плян реорганізації і інтенсифікації праці Кооперативної Асекураційної Аґенції в Чікаґо.

5. Подано підсумки Загальних Зборів ЦУКА в Кооперативній Трибуні — додатку до „Свободи", дня 27 серпня, 1974 р.

6. Створено Фонд Розбудови Української Кооперації ім. д-ра Іллі Витановича, якого завдання розбудовувати українські кооперативи в інших країнах вільного світу, видавати книжки з ділянки кооперації, уділяти стипендії студентам, що студіюють кооперативні проблеми, орґанізувати кооперативні конференції, тощо.

7. Створено при управі ЦУКА Відділ Реклями, якого завдання плянувати реклями всіх кооператив, видавати її матеріяли та розповсюджувати їх між усіма нашими кооперативами.

8. В рамцях збірної реклями видруковано-виконано такі речі:

а. Олівці з адресами кооператив.

б. Календарці на 1975 рік.

в. Ощадностеві картоники для дітей.

г. Брошурку „Ощаджуйте поштою" — разом з необхідними залучниками.

9.Зорганізовано бібліотеку ЦУКА, яка нараховує вже 250 книжок і памфлетів.

10. Опрацьовано Правильник Організації Нових Кооператив та пороблено вступні заходи для організації кредитових кооператив в Маямі та Фініксі.

11. Опрацьовано плян допомоги кооперативам, членам ЦУКА, що хвилево знайшлися в правних та фінансових труднощах. Відбуто кілька конференцій з управами тих кооператив.

12. Продовжувано заходи в напрямі оформлення нашої кооперативної централі як окремої кооперативної ліґи для всіх українських кооператив в Америці. Члени управи, дир. Р. Гарасимів, дир. Роман Мицик та дир. Д. Григорчук, відбули дня 14 листопада, 1974 р. успішну конференцію в цій справі з представниками Американської Кооперативної Централі КЮНА в Медісон. Для продовжування дискусій в цій справі, дня 26 листопада б. р. представники КЮНА прибули до канцелярії ЦУКА в Чікаґо.

13. Останньо опрацьовано Правильник Безпеки в Праці Українських Кредитових Кооператив, який внедовзі буде розісланий всім членам ЦУКА.

14 Відбуто 8 ділових засідань Ради і Екзекутиви ЦУКА.

15. Вислано 5 обіжників ЦУКА до всіх членів, а одночасно — для інформації — до всіх українських кооператив в діяспорі.

16. Заходами діючого голови, дир. Маріяна Коця, відбулася 1 грудня, 1974 р. конференція українсхих кредитівок сходу ЗСА, в якій брало участь 28 делеґатів.

17. Розпочато фільмування кооператив для видання кооперативного фільму, який ілюструватиме працю наших кооператив.

В. Іващук, Орг. Реф.

Українська Світова Кооперативна Рада інформує

Організована у жовтні 1973 р. у Торонто (Канада), і очолена президією в складі: В. Ситник — голова, А. Качор, 1-й заступник, О. Плешкевич — 2-ий заступник, І. Лицишин, секретар та В. Куций, скарбник і п'ятьма членами репрезентантами ЗСА, Канади, Англії, Австралії та Арґентини, — УСКР охоплює своєю діяльністю такі країни:

Австралія: Там успішно діє 4 українські кооперативи: дві — у Мельборні, а саме Кредитова Кооператива „Дністер" і допомогово-асекураційна кооператива „Поступ", одна Українська Кредитова Кооператива „Карпати" у Сіднею (Лідкомб). Усі вони нараховують понад 2,600 членів та досягли 4.5 мільйона дол. оборотового капіталу.

Англія: Існує тут 4 торговельні кооперативи, як скоординована група під назвою „Нова Фортуна". В Лондоні діє 2 кооперативи: імпортова „Фреґата" та експортова „Бравнджонс". Обидьві прибуткові й мають власні будинки. У Болтон діє кооперативна пекарня „Нова Фортуна", а в Олдгамі під тою самою назвою існує гуртівня споживчих товарів. Всі вони разом нараховують около 1.500 членів та 2,5 мільйона власного майна.

Арґентина: Тут існують 3 українські кредитові кооперативи: „Відродження" в Буенсос-Айрес з двома філіями — в Сан-Бернардо, Чако і в Обері, Місіонес, кооператива „Фортуна" та кооператива „Тризуб".

Представники всіх трьох кооператив відбули 19 липня, 1974 р. спільні наради в справі тіснішої співпраці та створення Крайової Кооперативної Централі в Арґентині. 1-го вересня, 1974 р. Президія УСКР вислала листа й зразки статутів, за якими вони мають себе оформити.

ЗСА: Існує „Централя Українських Кооператив Америки" (ЦУКА), яка охоплює 24 українські кредитові кооперативи та 3 торговельні кооперативи. Усі 27 кооператив разом нараховують коло 64 мільйони долярів оборотового капіталу та 31,731 членів.

Канада: Тут діє у Вінніпезі „Українська Кооперативна Рада Канади", яка очолює 40 українських кредитових кооператив в провінціях — Онтаріо (25), Квебек (3), Манітоба (8), Саскечеван (2), Альберта (2). Членів — 38,500, а оборотового майна понад 85 мільйонів дол.

Разом у всіх згаданих країнах (5) Українська Кооперативна Рада об'єднує 78 українських кооператив, з 81,000 членів та 157,000,000 дол. оборотового капіталу.

Президія УСКР веде переписку з Централями українських кооператив, а де ще таких немає — то безпосередньо з більшими українськими кооперативами кожної згаданої країни.

Члени Президії УСКР брали участь у Загальних Зборах УКРК у Вінніпезі, дня 11 жовтня, 1974 р., як рівнож у Загальних Зборах Централі Українських Кооператив Америки (ЦУКА) в Чикаґо.

СТУДІЙНІ ПОЗИЧКИ ЩОРАЗ БІЛЬШ ПОПУЛЯРНІ

За останні два роки студійні позички стали дуже популярними. При окремих українських кооперативах, двічі або й тричі більше студентів беруть студійні позички. Наші студенти зрозуміли, що їм кориснішe тримати свої ощадності на контах, де наростають відсотки. Одночасно вони беруть на студії позичку, за яку відсотки платить федеральний уряд.

Студенти сплачують позичку лише після закінчення студій. Всі наші студенти повинні ознайомитися з цими державними обслугами, які можна дістати в українських кооперативах в ЗСА.

ОЩАДНОСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕНІ ДО 40,000 ДОЛ.

Починаючи від листопада 1974 року, всі кредитові кооперативи в ЗСА мають забезпечення до 40,000 дол. на вклади своїх членів. До того часу федеральний уряд забезпечував лише до 20,000 дол.

Підписуючи цей закон, президент Форд ствердив важливість кооперативних заощаджень у господарюванні грішми і поборюванні інфляції, а з другого боку, можливої рецесії американської господарки.

КООПЕРАЦІЯ І ПАТРІОТИЗМ

Спонукою до перегляду цих двох важливих у нашому житті понять є часті звороти до патріотизму на загальних зборах і засіданнях господарських установ. Часом можна навіть відчути нотки жалю кооператорів у бік української громади, що вона не оцінює належно праці кооперативних установ. Навіть патріотичні відклики не приносять сподіваного відгуку, бо велика частина нашого суспільства таки не належить до кооперативних установ. Чейже кооперація гідно служить громаді, дає пожертви на різні громадські цілі; тільки в 1973 р. кредитова кооперація видала на пропаґанду серед української громади понад 64 тисяч долярів; вона приймає активну участь у громадському житті включно з СКВУ, отже виконує примірно всі обов'язки українця-еміґранта. Збагачення кооператив це властиво збагачення українського господарського сектора.

Теперішня кооперація бере приклад з кооперації на рідних землях і мабуть за подібним зразком зорганізовано кооперативну централю. Кооперація на рідних землях була високо патріотична. Творці кооперації це бувші активні вояки українських армій, пізніше глибоко заанґажовані в суспільно-громадському житті, а також в політичному як посли чи сенатори. Хоч під совєтською займанщиною кооперація була надзвичайно поширена, та не можна вважити її за дійсну і незалежну, бо вона була знаряддям партії і держави. Наша кооперація з часів незалежности була дійшла до великого розвитку, але в рр. 1939-41 була зліквідована наїздником. Творці і провідники кооператив на нових землях поселення це подавляючій більшості колишні кооператори, які бажали би бачити кооперацію на такому самому рівні, як це було на рідних землях.

Одначе зараз маємо зовсім відмінні умовини, бо в країнах нового поселення домінує приватна індивідуальна ініціятива і головною ціллю господарських установ є мати дохід з вложеного капіталу. Натомість основи нашої кооперації творили зорганізовані члени і заспокоєння їхніх потреб було чи не найголовнішим завданням тодішньої кооперації. Важко є старшій ґенерації кооператорів відмовитися від життьового досвіду і пристосуватися до нових умовин. Врештою воно навіть і недоцільне було би вводити таку зміну, але треба шукати синтези тих двох різних поглядів. Тим більше, що треба притягнути молодшу ґенерацію до праці, яка чомусь в переважаючій більшості стоїть осторонь від громадської роботи. Молода кооперативна працівниця оповідала мені, що в понятті молодої української ґенерації кредитова кооператива це „маленька кімнатка, в якій працює двох старших емеритів, а які навіть не вживають машин до числення". Можливо, що це є пересадне зображення, але в тому якась крихітка правди є. Саме з патріотичних мотивів треба дістатися до молодих за допомогою молодих працівників, яких скількість мусить постійно збільшуватися також і в керівних органах кооператив.

Недавно прислухався я до розмов досвідчених кооператорів, які обговорювали справу збільшення членства і тим самим зросту кредитових кооператив.

Всі були захоплені одною пропозицією, яку називали „паблік рілейшен" і яка, хоч була би доволі коштовна, все ж таки, вони вірили, дала б у результаті бажаний зріст. Пригадалася мені справа ще з перших років діяльности, коли Управа мала запропонувати Загальним Зборам першу дивіденду від вкладів. Члени Управи працювали тоді безкоштовно і так звані звороти за автобуси за цілий рік в сумі понад 1.000 долярів призначили на друк Енциклопедії Українознавства, саме з мотивів доброї пропаґанди. Коли ж на Загальних Зборах Управа вийшла з подібною пропозицією до членів пожертвувати дивіденду на Енциклопедію Українознавства, хтось второпно відмітив; „якщо хочете зробити добру пропаґанду, ухваліть дивіденду без обмежень". І це переконало присутніх, що саме це буде найкращою пропаґандою. Життя доказало, що тільки добрі господарські висліди є найкращим засобом пропаґанди. Воно дуже похвальним є робити патріотичні діла, одначе вони не дадуть таких вислідів, яких багато кооператорів сподіваються. Тому про добрі господарські висліди треба інформувати не тільки членів, але треба з ними виходити також і поміж загал, бо багато людей не знає про них. Треба змагати, щоби обслуга була задовільна, а також і відсоткова стопа як від вкладів так і від позик йшла в парі з ринковою висотою. Знаю, що кооперативи багато причинилися до зросту приватницького сектора, уділюючи відповідні позики і тим посередньо скріпили нашу українську громаду, і наші кооператори напевно давали добрі фахові поради, але вони повинні також прослідкувати можливості творення кооператив інших типів. Можливості напевно існують. Можна вважати, що перший етап діяльности вже закінчений, отже треба шукати добрих форм льокації кооперативних фондів. Цю проблему повинні найкраще розвязати молоді працівники, бо вони не тільки мають фахову підготовку, але також повинні би краще знати структуру господарського життя.

Я в ніякому разі не можу погодитися з поглядом деяких кооператорів, що кооперація зможе проіснувати найбільше ще приблизно десять років. Мені натомість видається, що українська кооперація буде існувати так довго, як довго членами будуть українські громадяни. При теперішньому стані внутрішної державної політики, коли асиміляцію відому під назвою „мелтінґ пат" замінено принципом співіснування багатьох національностей, ліквідація національних груп ледви чи перспективно можлива. Нам потрібно вірити в українську людину, що вона буде дбати про збереження своєї питоменности на еміґрації, а тоді самозрозуміло українська кооперація буде продовжувати свою успішну діяльність. Добрі господарські висліди діяльности останнуть улюбленим чинником розвитку кооперації, а побажана участь у громадському життю допоможе ці висліди закріпити.

С. С.

КРЕДИТОВІ КООПЕРАТИВИ ЧЛЕНИ ЦЕНТРАЛІ УКРАЇНСЬКИХ КООПЕРАТИВ - Ц У К А.

за станом 31.грудня 1974.

ч.п.	Назва і місцевість	члени	вклади	позики	Білянсова сума 1974	1973	резерви	зріст	датки на культ.цілі
1.	Самопоміч Чікаго	5.571	12,352.447	7,402.638	13,378.653	12,172.080	615.474	1,206.573	27.737
2.	Самопоміч Ню Йорк	4.250	9,843.935	6,183.137	10,719.504	9,247.396	674.052	1,472.108	7.302
3.	Самопоміч Детройт	3.885	7,947.821	3,710.141	8,608.880	8,018.802	426.995	590.078	8.211
4.	Укр.Кр.Кооп. Рочестер	2.218	4,200.937	3,763.585	4,579.321	3,825.132	268.286	754.189	2.450
5.	Самопоміч Філядельфія	2.247	4,097.255	1,611.739	4,392.905	3,632.942	137.626	759.963	3.930
6.	Самопоміч Клівленд	2.219	3,409.499	2,624.610	3,788.736	4,490.102	209.298	/701.366/	-----
7.	Самопоміч Нюарк	1.872	3,208.859	1,542.316	3,413.886	2,286.402	158.669	1,127.484	2.114
8.	Будучність Детройт	1.667	2,614.384	2,003.465	2,701.134	2,557.581	85.828	143.553	1.435
9.	Самопоміч Джерсі Ситі	1.001	1,614.645	1,892.759	2,062.149	1,584.227	113.085	477,922	2.094
10.	С У М А Йонкерс	962	1,578.150	1,288.058	1,701.174	1,490.159	71.174	211.015	1.111
11.	Укр.Прав.Кооп. Ню Йорк	795	1,521.128	1,466.151	1,642.337	1,223.840	64.337	418,497	885
12.	Самопоміч Пасейк	833	1,494.247	826.371	1,581.535	1,408.708	80.498	172,827	380
13.	Самопоміч Гартфорд	758	937.495	788.182	1,035.969	1,021.820	73.353	14.149	250
14.	св.Андрея Бавнд Брук	482	854.873	635.702	876.649	546.999	21.676	329.650	880
15.	Самопоміч Балтіморе	405	516,042	262,829	577,094	477,610	27,514	99,484	450
16.	Основа Клівленд	471	443.802	442.582	475.436	491.666	30.084	/ 16.230/	115
17.	Самопоміч Бофало	520	416.235	166.511	440.822	464.812	------	-------	--------
18.	Самопоміч Трентон	483	327.737	330.774	357.415	331.637	26.235	25.778	510
19.	Укр.Кред.Кооп. Міннеаполіс	296	279.724	186.201	291.190	200.734	11.466	90.456	----
20.	Самопоміч Сиракюз	193	218.690	146.788	253.460	174.499	3.311	78.961	116
21.	Самопоміч Елізабет	223	174.028	133.642	192.354	191.753	12.911	601	25
22.	Самопоміч Піттсбурґ	192	135.020	39.036	140.636	-------	714	140,636	-----
23.	Укр.Кред.Кооп. Мілвоки	98	95.453	35.465	112.543	103.012	12.738	9,531	215
24.	Самопоміч Честер	114	96.244	24.282	106.866	106.449	7.467	417	----
	Р А З О М:	31.745	58,378,650	37,506,966	63,454,638	56,048,362	3,132,791	7,406,276	59,909

х/ За балянсом з дня 31 грудня, 1973.

НОВІ КООПЕРАТИВНІ ВИДАННЯ

А. КАЧОР: „ГОЛОВНА МЕТА УКРАЇНСЬКОЇ КООПЕРАЦІЇ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ".

головна доповідь виголошена на Кооперативній Конференції, що відбулася в рямках Другого Світового Конґресу Вільних Українців у Торонті, 31 жовтня 1973 року. Видання „Кооперативної Громади" у Вінніпеґу. Ціна книжечки 0.50.

А. Качор: „Мужі ідеї і праці", Андрій Палій і Андрій Мудрик — творці „Маслосоюзу" і модерної української молочарської кооперації в Західній Україні.

Видання Братства Маслосоюзників, Вінніпеґ - Торонто - Клівленд. Ця монографія має 340 сторінок друку і 64 світлин — ціна її 7.50 дол.

Р. II. Кооперативна Трибуна ч. 2.
Видає
Централя Українських Кооператив Америки
Редаґує Колеґія
Адреса Редакції: Cooperative Tribune, 2351 W. Chicago Chicago, Ill 60622.

ДО УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА У ЗСА

Кожний день приносить тривожні вістки про нову хвилю переслідувань і арештів українських патріотів і діячів української культури.

Слідкуючи за цими подіями, не трудно збагнути, що Москва прямує до цілковитого знищення українського народу, до скреслення України з карти світу раз назавжди.

Ми бачимо, що нищення українських Церков та нищення пам'яток культури, книжкових і архівних фондів, арешти культурних діячів і виселювання цілих українських сіл у глибину російської колоніяльної території, переселювання москалів в Україну, насильна русифікація — це явища того самого порядку, це відтинки тієї самої дії, яка змагає до цілковитого винищення українства, перекреслення української нації назавжди.

І з другого боку, маємо докази на те, що свідоме українство цю загрозливу ситуацію бачить, що воно, шукаючи оперти на духові українські вартості, які скріплюють силу його опору, — ладне боротися аж до загину.

І саме ця постава українського народу, його боротьба, його жертви й страждання — нас, що живемо у вільному світі, подвійно зобов'язують.

Висловом розуміння цього нашого зобов'язання є протестаційні акції проти жорстоких переслідувань окупанта, що їх час від часу проводить українська спільнота в усьому світі.

В зв'язку з цим ставимо питання: Чи на цих протестах маємо покінчити нашу дію в захист України і її нескорених дітей, чи навпаки, ці протестаційні маніфестації мають стати вихідною плятформою до широко закросної, всебічної, постійної акції у тій самій свідомості, що „перед кожним з нас — різка альтернатива — бути або сином свого народу, або його лукавим наймитом і мародером", як говорять до на невгнуті сили з України, борючись проти московської окупаційної сваволі.

Очевидно, що ми протестуємо! Але ми часто протестуємо словами, в почутті виконання громадських повинностей, подібно як державний муж в обличчі прикордонного інциденту, а не так, як протестує син проти поневіряння матері. І хай ніхто не говорить, що не можемо зробити більше. Не лише можемо, але й маємо суворий обов'язок!

Скріпім наше почуття і розуміння, що від кожного з нас треба великого зусилля, великої жертви, великого напруження, щоб, коли не можемо нашу Матір рятувати фізично, принаймні ми могли спричинитись, щоб усі у світі дізнались про її муку! Ось такого почуття, коли йде про український загал, а не про жертвенні одиниці — у нас не досить! А воно мусить бути!

Свята українська кров, пролита в обороні Батьківщини, кличе нас до переродження, до зміни нашої моральної постави! Мусимо бути не всихаючою галуззю народу, але живою і сильною частиною України, незаступимим органом в організмі нашої нації!

У висліді такої аналізи й міркувань про майбутній розвиток української самостійницької політики, виникла ідея створити „Українську Фундацію Волі", що ставить своїм завданням, шляхом придбання потрібних фондів, уможливити українському суспільству у вільному світі розгорнення широкого допоміжного фронту боротьби за Самостійну Соборну Українську Державу.

„Українська Фундація Волі" — успішно закінчила вступну організаційну працю, затвердження статуту і реєстрацію в стейтовому й федеральному урядах, як фундації, що є звільнена від податків, і пожертви, вплачені до фундації — звільнені від федерального прибуткового податку.

Тепер „Українська Фундація Волі" приступає до широкозакросної збіркової акції. Найближчою метою, яку поставила собі фундація волі України — це уфундування українського інформаційного центру, радіостанцій у трьох країнах вільного світу та окремих книжкових видань.

На здійснення таких плянів потрібні великі фонди. Одначе „Українська Фундація Волі" переконана, що кожний свідомий українець розуміє, що допомога Україні у визвольній боротьбі проти московського окупанта — вимагає непересічних жертв. Тут йдеться не про крихту з багатозастеленого стола заможних еміґрантів, але про достойну маніфестацію своїх почувань до страждаючої Батьківщини.

Тому скористайте з нагоди і виявіть вашу участь у змагу за незалежність України.

Управа „Української Фундації Волі"

„Україна загостила до західньої Массачусетс"

Такими словами повідомила своїх читачів американська газета „Спрінґфільд Юніон" про виступ „Верховинців „Танцювального ансамблю СУМА з Ню Йорку", хореограф Олег Генза і хору „Діброва" із Гартфорд, Конн. диригент О. Пришляк. Спрінґфільд це друге величиною після Бостону місто в стейті Массачусетс, населення якого нараховує біля 210,000.

Разом з обширним описом Фестивалю Української пісні і танку, що відбувся в неділю 23-го лютого 1975 року в авдиторії середньої школи містечка Лудлов, Масс. поміщена була також знімка танцюристки Ольги Гензи під час приготувань перед виступом.

Фестиваль Української Пісні і Танку відбувся за спонзоруванням громади при церкві св. Петра і Павла в Лудлов, Масс. Головною метою Фестивалю було ширити знання і правду про Україну за допомогою українського народнього мистецтва. Із цього завдання хор „Діброва" і ансамбль „Верховинці" дуже успішно вив'язався. Ціла програма була поставлена на високому мистецькому рівні. Понад 800 людей, з яких 85 відсотків були неукраїнці, рясними оплесками винагороджували виконавців усіх точок у програмі.

Друкована програма влючала також коротеньку історію України, а заповідачі доповнювали її нав'язуючи до поодиноких точок у програмі.

Хор із своїм репертуаром церковних і народніх пісень, включно із „Сей День" Бортнянського, виконував свою програму на такому високому рівні, що цілком збентежив своїх слухачів. Тяжко було рішитись, що їм більше подобається. В результаті програма обох груп себе взаїмно доповнювала і творила цілість високої мистецької вартості.

Чудові, як писанки українські дівчата, розкішна ноша і вишивки, та дійсно по-мистецьки виконані танки, до краю полонили серця глядачів і справляли на них приємне враження.

Перед останньою точкою, якою являвся наш неперевершений „Гопак", інж. Іван Чопик попередив глядачів словами хороброго князя Святослава Завойовника: „Будьте готові, шановні пані і панове, „Верховинці" ідуть в похід щоб завоювати ваші серця." Програма закінчилась овацією.

Другого дня після Фестивалю зателефонувала до мене невідома мені пані, арм'янка по-національності, яка дуже слабо володіла англійською мовою. Вона сказала, що одержала від своїх приятелів нашу програмку і жаліла, що не могла взяти участи у Фестивалі. Але, перечитуючи нашу програмку її увага зупинилася під заголовком „Повзунець", де пишеться про „підхмелених запорожських козаків". Вона є переконана, що „типсі запорожієн" „напевно мусів бути арм'янином". Я запевнила її, що запорожські козаки були правдивими українцями, та що „Верховинці" це їхні нащадки: наші сьогоднішні запорожці із Ню Йорку.

Інж. Іван Чопик

ІЗ ЖИТТЯ НЮАРКУ-ІРВІНҐТОНУ

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ 1-ГО ВІДДІЛУ ООЧСУ

В неділю, 2-го березня 1975 р. в залі УНДому в Ірвінґтоні о 5-ій годині по полудні відбулися 27-мі Загальні Збори Відділу ООЧСУ.

Збори відкрив голова д-р Роман Богатюк, і запропонував вшанувати хвилиною мовчанки померлого довголітнього голову Відділу і почесного члена Головної Управи ООЧСУ, сл. п. сотника Юрія Кононева і сл. п. інж. Романа Кочержука, члена ООЧСУ.

Зборами проводила президія в складі: інж. М. Семанишин, голова; А. Андріюк, містоголова і М. Кормило, секретар. Запрошено на почесного члена Президії мгра Ярослава Рака, голову Відділу УККА.

Звітували: проф. Ю. Кисілевський і В. Пащак. За Контрольну Комісію звітував мгр Володимир Мартинець.

Після коротокої дискусії над звітами приступлено до вибору нової управи на 1975-76 рік. На голову переобрано д-ра Р. Богатюка. Членами управи обрано: А. Андріюк, проф. Ю. Кисілевський, В. Пащак, В. Терещук, проф. І. Кульчицький, В. Процюк, Н. Басняк, Л. Мигаль, В. Химера, М. Кормило, мгр Я. Рак, інж. М. Семанишин, О. Яцусь, В. Псуй. До контрольної комісії: мгр В. Мартинець, мгр А. Городинський, проф. М. Чировський, інж. Е. Бедрій, І. Галій.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ОБ'ЄДНАННЯ ЖІНОК ОЧСУ

В цьому самому часі, але в іншій залі УНДому відбулися загальні збори ОЖ ОЧСУ. До президії загальни зборів запрошено містоголову Гол. Управи ОЖ ОЧСУ пані М. Лозинську, яка й провадила зборами. До президії були вибрані: Любов Чайковська і Галина Галій.

Звітували: Теодозія Кульчицька, голова; Анна Кріса, секретарка; і Анна Процюк, скарбничка. За Контрольну комісію звітувала Ефрозина Мартинець. В дискусії над звітами брали участь багато членок, які одобрили пророблену працю уступаючої управи. Пожвавлена дискусія відбулася також над акцією висилки листів і телеграм до Конґресу ЗСА про звільнення В. Мороза і інших діячів української культури.

Вибрано нову управу в такому складі: Т. Кульчицька, голова. Члени управи: К. Курнявка, А. Кріса, А. Процюк, І. Кононів, Л. Лобур, Л. Чайковська, Л. Терещук, В. Медюх, М. Борис і А. Генсьор. Контрольна комісія: Е. Мартинець, М. Сорока, Г. Галій.

Наприкінці зборів обговорено справу одноденної виставки українського народнього мистецтва, яку Відділ ОЖ ОЧСУ перевів 22-го березня 1975 р.

Після закінчення зборів ОЖ ОЧСУ і 1-ий Відділ ООЧСУ відбули спільну перекуску в залі УНДому.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ФЕДЕРАЛЬНОЇ КРЕДИТОВОЇ КООПЕРАТИВИ „САМОПОМІЧ"

15-го березня 1975 р. в залі УНДому в Ірвінґтоні о год. 6.30 вечора відбулися загальні збори Кредитівки „Самопоміч". Збори відкрив і провадив ними голова мгр Володимир Мартинець. Вшановано померлих членів: сл. п. інж. Романа Кочержука, заслуженого молодого голову Кредитівки і мгр Ярослава Пиндуса, члена Кредитового Комітету.

Звітували: урядуючий директор д-р М. Гой, мгр О. Лисинецький за Кредитовий Комітет і проф. Ф. Кисілевський за Контрольну комісію.

Із звітів присутні довідалися, що помимо рецесії та зростаючої інфляції, коли деякі банки обнизили відсотки від ощадностей, Кредитівка „Самопоміч" у звітовому році платила 6 відсотків. Активи у 1974 році зросли на один мільйон сто двадцять вісім тисяч долярів. Всього активів на 1974 рік було майже 5.5 мільйонів. Кредитівка в Нюарку одержала похвальну грамоту за успішну діяльність від Адміністрації Кооператив у Вашинґтоні.

Перевибрано минулорічні керівні Органи із додатком молодого багато-надійного нового члена Ігоря Ляшка.

ВИБРАНО КОМІТЕТ СВЯТКУВАННЯ 200-РІЧЧЯ АМЕРИКИ

З ініціятиви місцевого Відділу УККА відбулися дня 21-го березня о год. 7-ій вечора в УНДомі в Ірвінґтоні збори представників товариств і організацій для створення Українського Комітету для відзначення 200-річчя Американської Незалежности.

Мгр Ярослав Рак, голова Відділу УККА з'ясував присутнім, що вже були старання нав'язати контакти із головами місцевих Комітетів, що існують в Нюарку, Ірвінґтоні і Мейплевуді. На одному із засідань Нюаркського Комітету, українців репрезентував д-р Петро Богданський, про що він докладно поінформував. Зв'язки із головою Комітету в Ірвінґтоні мав радний міста Ірвінґтону адв. Роман Пітьо, а в Мейплевуді такі ж контакти має Андрій Кебіда.

Після інформації мгра Рака, запрошений до слова був ред. Ярослав Гайвас, член Українського Крайового Комітету, який обширно насвітлив заплящовану працю Крайового Комітету і ролю місцевих Комітетів у відзначуванні 200-річчя Незалежности ЗСА і 100-річчя українських поселинців в цій Країні та їх вклад в культурні здобутки ЗСА. Слово в дискусії забирали: інж. М. Семанишин, С. Букшована, д-р П. Богданський та інші. Однозгідно рішено вибрати голів Комітетів для Нюарку, Ірвінґтону і Мейплевуду. Голови згаданих місцевостей доберуть собі членів із усіх товариств і організацій. Один із голів буде координатором цих Комітетів. На голову Комітету для Нюарку вибрано Богдана Дацківського. Федір Луцишин і адв. Роман Пітьо очолюють Комітет в Ірвінґтоні. Андрій Кейбіда і мгр Дора Рак — головами для Мейплевуду.

Після закінчення зборів мгр Я. Рак просив усіх пань-представниць жіночих організацій залишитися і оформити Комітет для відзначування „Року Жінки", що його проголосили Об'єднані Нації, СФУЖО і СКВУ.

Засідання представниць жіночих організацій відкрила і ним проводила пані Ірина Феденишин, координатор жіночих організацій при УККА в Нюарку. Засідання рішило відбути панель із трьома рефератами: „Жінка в Україні", „Жінка на еміґрації" і „Жінка у світі".

ВИСТАВКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО МИСТЕЦТВА В „ЛІВІНҐСТОН МОЛ"

У суботу 22-го березня 1975 р. старанням Об'єднання Жінок ОЧСУ, Відділ в Нюарку-Ірвінґтоні, відбулися дуже успішна одноденна виставка українського ужиткового мистецтва, яка гідно репрезентувала зразки нашої культури, традиції і звичаїв. Над столами, що були накриті вишитими обрусами, видніла велика мапа України. На столах естетично уставлені: кераміка, писанки, вишивки, традиційні кошики із пасками. Дві молоді жінки демонстрували техніку писання українських писанок. Біля українських столів завжди було багато людей. Вони із великим зацікавленням оглядали виставку і про все розпитували.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ УНДОМУ В ІРВІНҐТОНІ

22-го березня у вечірних годинах відбулися Річні Загальні Збори Українського Народного Дому в Ірвінґтоні. У зборах взяло участь 82-ох членів-уділовців, які репрезентували 262 голоси.

Збори відкрив голова інж. Микола Семанишин і запропонував парядок нарад, який одноголосно збори прийняли. Зборами проводила Президія в складі: д-р Я. Ляшевич, голова; д-р І. Карапінка, заступник і Н. Басняк, секретар. Запрошено до Президії мгра Я. Рака, який репрезентував Відділ УККА. Вибрано комісії: номінаційну, мандатну і бюджетову. Протокол із минулорічних зборів відчитав Н. Басняк.

Звітували: секретар — мгр О. Грубський, секретар — В. Гнатів, містоголова пані Е. Мартинець, голова Будівельного Комітету д-р П. Богданський і голова УНДому інж. М. Семанишин. За Контрольну комісію — д-р І. Карпінка. В дискусії над звітами забирали голос декількох членів. Проф. д-р О. Андрушків апелював до членів, щоб вони збільшили свої уділи й тим прискорили закінчення будови УНДому.

На пропозицію голови Номінаційної комісії інж. Д. Кордуби, одноголосно вибрано наступні керівні Органи: на голову переобрано інж. М. Семанишина. Заступниками голови вибрано: В. Салабуна і Е. Мартинець; секретарем мгра О. Грубського; касиром — М. Кизима; фінансовим секретарем — В. Гнатіва; Раду Директорів переобрано із незначними змінами; Контрольну комісію очолив д-р І. Карапінка, а членами вибрано: П. Кучкуду, д-р Я. Ляшевича, М. Шпирку і І. Кульчицького. До Товариського Суду обрані: д-р Л. Голінатий, С. Кочержук, М. Заверуха, В. Химера.

Перед закінченням зборів інж. М. Семанишин поставив внесок, щоб члени, які мають по одному уділові, збільшили до трьох. Пропозицію голови збори прийняли одноголосно.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНЦІВ В АМЕРИЦІ „САМОПОМІЧ"

Збори нюаркського Відділу „Самопоміч" відбулися 23-го березня 1975 р. 3-ій по полудні в УНДомі в Ірвінґтоні.

Збори відкрив голова проф. М. Цяпка, керувала Пезидія в складі: інж. О. Голинський, голова; мгр Дора Рак, містоголова і М. Дзіман, секретар. У звітах зокрема відмічено, що Допомогова Секція, очолювана вже довгі роки панею Августиною Хомовою, переслала допомоги лише самій Бразилії суму понад 1.300 долярів. Для Українського Вільного Університету зложено даток 250 долярів.

Після звітувань відбулася дискусія у якій брали участь: мгр Д. Рак, інж. Д. Кордуба, мгр О. Олесницький, інж. О. Голинський і д-р І. Карапінка.

На голову перевибрано проф. Михайла Цяпку. До управи увійшли: А. Хомова, В. Кузик, мгр М. Стецьків, А. Загайкевич, Т. Гординська, інж. Д. Кордуба, Д. Бобиляк, О. Бойко, М. Дереш і М. Дзіман. Контрольну комісію вибрано в складі: д-р І. Карпінка, д-р С. Парубчак і мгр В. Мартинець. До Товариського Суду: мгр О. Олесницький, д-р С. Ворох, інж. О. Голинський і В. Пащак.

ПИСАНКИ І ПІСНІ

Під такою назвою Асоціяція Діячів Української Культури, відділ Північного Ню Джерзі влаштувала культурну імпрезу, 23 березня 1975 р. о год. 4.30 по полудні в залі УНДому в Ірвінґтоні, в якій взяло участь понад 200 гостей.

Вечір відкрив голова АДУК, інж. Любомир Калинич привітом духовних Отців (були приявні: протопресв. А. Селепина, голова Консисторії УПЦеркви із пані-маткою; о. ігумен П. Малюга, ЧНІ, парох УКЦеркви св. І. Хрестителя; о. д-р Ю. Шумовський, настоятель УПЦеркви св. Тройці із пані-маткою; о. М. Перетятко, сотрудник парафії св. І. Хрестителя в Нюарку).

Відомий соліст Метрополітальної Опери в Ню Йорку, бас-баритон Андрій Добрянський відспівав (в першій частині) своїм могутнім голосом шість пісень. Йому акомпаніювала мгр Марта Цибик, член АДУК.

Інж. Калинич попросив на сцену мисткиню різьблення Валентину Третяк, причепивши її орхідею і представив зібраним. Він подякував її за цю велику і неоцінену колекцію українських писанок (понад 250), різьблених на дереві, орнаменти яких сягають X — XI століття аж до сучасних модерних взорів.

Опісля голова предоставив публіці одну із визначніших сучасних жінок в зорганізованому суспільно-громадському русі, кол. редакторку „Нашого Життя", почесну голову Союзу Українок Америки, референтку прикладного мистецтва в Раді Культури при СКВУ і містоголову СФУЖО пані Лідію Бурачинську. Пані Бурачинська виголосила слово про українську писанку і значення на ній символів. Вона із подивом і признанням висловилася про різьблені писанки Валентини Третяк.

У другій частині музичної програми, наш славний соліст Андрій Добрянський ще відспівав п'ять пісень обробок, або композицій Левка Ревуцького. Останню пісню під назвою „Життя", слова Сюсюря, муз. Весоловського, він виконав на прохання публіки. Всі інші пісні були обробками або композиціями Левка Ревуцького, якого Соліст хотів вшанувати з нагоди 85-річчя уродин композитора.

Після концерту присутні оглядали по-мистецькому уставлені вітрини із різьбленими писанками. Перед вітринами були геометричні прозорі куби, на яких стояли ефектовно освітлені писанки.

Не тільки кореспондентка із нюджерзського щоденника „Нюарк Стар Леджер", але й багато українських гостей подивляли і захоплялись докладністю різьби і поєднання кольорів колекції писанок Валентини Третяк.

У чепурно спорядженому каталозі виставки, крім назв писанок із різних районів майже всієї України, поміщено також ілюстрації основних символів і їх пояснення.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ АДУК

Асоціяція Діячів Української Культури, Відділ Північного Ню Джерзі, відбула у неділю, 6-го квітня 1975 р. Загальні Збори.

Збори відкрив інж. Любомир Калинич, голова Відділу. Вшановано померлого сл. п. Юрія Кононева, який був членом-основником АДУК.

Зборами проводив проф. д-р М. Чировський, а секретарювала І. Феденишин.

Голова у своєму звіті підкреслив, що у минулому звітовому році успішно відбуто три культурні імпрези, а саме: прем'єра „Дейзя", (музична комедія на 3 дії) виконана молодими акторами УМІ із Філядельфії; вечір поетеси Зої Когут із участю Ансамблю Бандуристок ім. Лесі Українки і „Писанки і пісні" — виставка колекції різьблених писанок В. Третяка, із виступом соліста Метрополітальної Опери в Ню Йорку Андрія Добрянського.

Ця виставка писанок знайшла широкий відгомін в англомовній пресі й телевізії (канал 52).

Ще звітували: секретарка М. Васильов, скарбничка мгр М. Цибик і голова Контрольної комісії Д. Ярославська.

В дискусії над звітами підкреслювано, що імпрези Відділу АДУК стоять на високому мистецькому рівні і громадянство залюбки їх відвідує.

Вибрано нову управу, яку знову очолив інж. Любомир Калинич. Містоголовою обрано В. Третяка, секретаркою М. Васильову, скарбничкою мгр М. Цибик, культосвітною О. Семанюк, преси і організ. І. Галій. Членами управи: М. Щербак, С. Гнатів, В. Данець, Л. Лобур, Віра Васічко. Контрольну комісію очолила письменниця Д. Ярославська, а членами є: І. Феденишин, Л. Харченко.

І. Галій
пресовий реф. Відділу УККА

Ювілейна костюмівка

Цьогорічна костюмівка новацтва Пласту в Ню Йорку відбулася дня 2 березня ц.р. в рамках святкувань 25-річчя Станиці. Вона була немов підсумком всіх костюмівок, які відбувалися кожного року від початку заснування Станиці Пласту в Ню Йорку.

Тисячі новацтва, як також позапластової молоді, на протязі чверть сторіччя брали участь в тих костюмівках, що є і були невід'ємною частиною виховної роботи нашої Станиці.

Пласт — це кузня характерів нашої молоді, його метою є виховати чесну українську людину, корисну для нашої громади і народу. З гордістю можна ствердити, що провід Станиці осягнув цю мету. Йому вдалося у свої ряди притягнути найкращу молодь, яка не тільки не піддалася шкідливим впливам довкілля, але засвоїла і затримала ідеали, які Пласт поставив перед українською молоддю понад шістдесять років тому.

Станиця Пласту в Ню Йорку на протязі 25 років виховала нове покоління українських людей. Сьогодні, здається, ще недавніх новаків можна побачити у всіх галузях нашого громадського життя і переважно на провідних постах. Ця молодь здобула собі не тільки відповідне місце в тітепній індустрії, школах, університетах, але також не забула за своє походження. Вона боронить права свого народу, де тільки можна.

Пластова молодь стала в обороні українських борців за права України на рідних землях, зокрема таких героїв, як В. Мороз, Л. Плющ і Ю. Шухевич. З вдоволенням треба підкреслити, що те новацтво, яке брало участь у костюмових забавах десятки років тому, тепер приводить своїх дітей на костюмівки і вписує їх до українських шкіл і організацій.

Підсумовуючи заслуги проводу Станиці у вихованні нашої молоді, обов'язково потрібно вирізнити прикладну виховницю, любителя пластової дітвори і віддану пластунку пл. сен. С. Гойдиш, яка посвятила себе цілковито виховній роботі. Протягом 25-ти років вона писала сценарії для наших костюмівок, організувала їх та проводила ними при допомозі сестричок, братчиків та місцевого Пластприяту. Цьогорічна костюмівка проходила під назвою „В гостині у Срібного Царя". Багато новацтва взяло участь в цій костюмівці та прекрасно вив'язалися із своїх завдань. Авторка казки майстерно зобразила час порами року і місяцями. Пори року були усіблені чудовими княжними — Весною, Літом, Осінню і Зимою, а кожний місяць був усіблений князенком.

Головними героями казки були українські діти Уляна і Маркіян, які, щоби задовольнити свою дитячу цікавість, вибираються у небезпечну дорогу. Не зважаючи на великі труднощі, вони досягають своєї мети та знаходять Князя Часу, про якого їм так багато розказувала бабуня.

В подарунку діти приносять князеві запашні квіти з України, як також сопілку, на якій можна заграти багато чудових пісень України. Князь привітав їх приязно і скликав всю свою родину, щоби гідно привітати своїх малих гостей.

Це безперечно є аналогією до роботи Пласту і кожного пластуна зокрема, які, озброївшись відповідним знанням, вже чверть століття несуть добре ім'я України, її історію, культуру в американський світ, щоби здобути симпатії і зрозуміння для українського народу, який тепер стоїть у затяжній боротьбі за своє існування.

Як кожного року, так і цього, строї виготовлені матерями новацтва і позапластової дітвори були чудові і різноманітні, бо у своїй далекій мандрівці українські діти зустрічають князівен — пори року, князенків — місяців, квіти, метеликів, косарів, соняшники, мачки, орхідеї, женців, княгинь, ведмедів, ловців, зимових князівен і трубачів, — для всіх були відповідні костюми.

За озвучення казки, як завжди, відповідав пл. сен. інж. Ю. Гошовський. Чудові декорації для казки виготовили сестрички і братчики під дбайливим доглядом гніздової ст. пл. М. Дармограй і гніздового Р. Юзенева. Багато праці у підготову костюмівки вложили ст. пл. Н. Кулинич і наша кошова ст. пл. Д. Турчан, яка протягом костюмівки виконувала ролю конферансьє і приспівувала до танців і провадила усіма грами дітей.

Під час забави переведено льотерію, на яку цінні речі подарували прихильники пластової молоді, та батьки. Буфет був у заряді пань з Пластприяту.

Станичний ст. пл. А. Ластовецький подякував пл. сен. С. Гойдиш за працю і труд, які вона вложила в організацію і підготову костюмівок на протязі 25-ти років.

Новацтво вручило їй подарунок і китицю квітів. Як вияв вдячности пл. сен. інж. Ю. Гошовський також одержав подарунок від новацтва.

Гостями на костюмівці були Голова Головної Пластової Булави пл. сен. інж. Р. Рогожа і пл. сен. І. Куровицька, представниця Крайової Пластової Старшина.

Євгенія Іванків

З життя Пластової Станиці в Нюарку-Ірвінґтоні

Як і попередніми роками Пластова Станиця в Нюарку - Ірвінґтоні брала активну участь у відзначуванні національних свят — Листопадового Зриву, Свята Державности та Шевченківських Роковин, окремими святочними апелями, чи спільно включившись у громадські святкування.

Рівнож відсвятковано традиційну „Свічечку" під час Різдвяних Свят. У святочному часі Станиця зорганізувала та перевела „Коляду". Старші пластуни, сеніори та батьки зробили 69 виїздів 53-ома автами з новацтвом та юнацтвом, під час яких зібрано на потреби Станиці 3,385 долярів. Крім цього зібрано 134 дол. на „Церкву в Потребі".

Не занедбував Пласт і товариського життя, уладнивши в дні 1-го лютого 1975 р. карнавалову забаву з традиційним вже представленням дебютанток, про що була окрема згадка у „Свободі".

Належне місце призначено й виховній та спортовій ділянці. В 13-тій „Орлиніяді," що відбулася 9 - 10 листопада минулого року, 44-тий курінь юначок здобув друге, а 20-тий курінь третє місце у загальному точкуванні. Юнаки не лишились позаду — 47-ий курінь юнаків здобув третє, а 5-ий курінь п'яте місце.

Пл. розв. Марта Левицька була вибрана другою заступницею Гетьманівни, а пл. розв. Юрій Темницький і пл. розв. Віктор Лапичак першим і другим заступником Гетьманича.

У відбиванковому турнірі в Стівенс Інституті в Гобокені 24-го листопада м.р. юнаки здобули перше (47-ий курінь) і третє (5-тий курінь), а юначки друге (20-тий курінь) і третє (44-тий курінь) місця.

Юнацтво цілої станиці під проводом станичного пл. сен. А. Мица відбуло лещетарську цілоденну прогульку до Камельбек у Пенсильвенії, де спільно з Філядельфійською та Елізабетською Станицями провели гарний день на свіжому повітрі.

І. В. Т.

Президент Форд закликає діяти в справі енерґетичної проблеми

Вашінґтон. — Головний дорадник Білого Дому для справ пального, Френк Зарб, у четвер, 17 квітня, заявив кореспондентам, що президент Джералд Форд доручив йому сказати, що якщо Конґрес до наступного тижня не виявить значної ініціятиви щодо розв'язання енерґетичної проблеми, то Президент буде змушений 1-го травня таки знову підвищити мито на імпортовану нафту. Як відомо, 1-го лютого Президент встановив однодолярову митну підвишку на кожну бочку імпортованої нафти, але на вимагання Конґресу відложив на 60 днів встановлення двох додаткових однодолярових підвишок у миті, бо Конґрес хотів більше часу на виготовлення компромісового пляну щодо зменшення залежности ЗСА від чужих країн щодо пального та зменшення вжикування нафтових продуктів в Америці. Власне 1-го травня минає 60-денний реченець і Президент твердить, що Конґрес наразі майже нічого не зробив в справі виготовлення конкретного альтернативного пляну щодо розв'язки енерґетичної проблеми.

І знову появився „Екран" з опізненням

Під кінець лютого ц.р. появилося чергове число журналу „Екран" за листопад - грудень 1974.

На першій сторінці вміщений портрет нашого найславнішого диригента і композитора Олександра Кошиця, 100-річчя народження якого відзначатиме в цьому році українська спільнота у вільному світі.

На другій сторінці вміщено в двох мовах слово Івана Геля, а дальше в українській і англійській мовах листи ректора Гарвардського університету Дерека Бока зі запрошенням Валентина Мороза викладати на катедрі української історії в Гарварді на рік 1975 - 76, звернення Митрополита Мстислава до Президента Форда в обороні В. Мороза, привітання Єпископа В. Гопка для Парафії свв. Володимира і Ольги в Чикаго, про спомини кардинала Мінцентого, дальші матеріяли про переслідування в Україні, про поїздку проф. В. Кубійовича до Австралії, відзначення проф. О. Оглоблина і професора Віктора Приходька, про опозицію в Україні проти Москви. Поданий також ілюстрований спомин О. Кігічака про зустріч УССів під проводом полк. Василя Вишиваного із запорожцями під командою полк. Петра Болбочана. Поміщені також рецензії на книжки: „Корпус Січових Стрільців" і „Державні гроші України". Поміщено також табльо нагороджених письменників та жертводавців четвертого літ. конкурсу фонду ім. І. Франка в Чикаго із фотом В. Мороза, якому правління фонду призначило найвищу грошеву нагороду поза конкурсом, а дальше подані є інформації про сесію Ради для справ культури при СКВУ, про з'їзд українських підприємців в Чикаго і зорганізування їхньої централі, інформації з життя сумівської молоді в Австралії і ЗСА. Є вістки з життя українців в Польщі і Аргентині та вісті з ОДУМУ, про осяги нашої студентської молоді, осяги наших спортовців у поневоленій Україні, сокільські вісті та вісті про з'їзд матурантів і питомців малих Семінарій Львова і Рогатина.

Зміст журналу є цікавий для всіх — молоді і старших. Студенти знайдуть там багатто потрібного пропаґандивного матеріялу у двох мовах.

Всім, що бажали б запізнатися зі змістом „Екрану", вишлемо оказові числа. Якщо не подобається зміст журналу, то просимо передати до прочитання своєму приятелеві. А якщо подобається — станьте його постійним читачем, та помагайте нам підшукувати охочих кольпортувати його у Ваших місцевостях. Допомагайте нам предати наш одинокий ілюстрований журнал всім українським родинам. Журнал буде заохочувати їхніх дітей вивчати українську мову. За інформаціями і оказовими числами просимо звертатися на адресу;

EKRAN 2222 W. Erie Street,
Chicago, Ill., 60612

Адам Антонович

Українська баптистська молодь вшановує Тараса Шевченка

Бурлінґейм, Каліфорнія. — (Ліда Коровник). Свято Шевченка було включене в духовно-будуюче богослуження 9-го березня в Першій Українській Баптистській Церкві в Бурлінґеймі старанням Гуртка Молоді.

Мистецькою частиною, що складалась переважно з творів Т. Шевченка, провадив голова Гуртка Михайло Фірман, розпочавши її вступним словом, привітанням гостей та молитвою. Хор в українських строях виконав три пісні у супроводі фортепіяно, грала Наталка Маслюк. Учень з рідної школи у Пало Алто, Тарас Бодрук зачитав короткий реферат про Шевченка; Оксана Бодрук, і Марко Перехрест, також учні рідної школи, деклямували вірші з Кобзаря. Пані Ельвіра Татусь-Котов по-мистецькому деклямувала „Псалом Перший", а сопрано Ліда Коровник виконала композицію Миколи Фоменка „Молитва за Вітчизну" при фортепіяновому супроводі Любови Теслюк-Легман.

Доповідь на тему „Шевченко велика особистість" зачитав пресвітер місцевої церкви пастор Михайло Теслюк, базуючись на творах поета, висвітлив Шевченковий вклад у спрямовування українського народу до реформації та підвищення рівня його свідомости духовної і національної.

Богослужна частина складалась з проповіді, співу хору та дуетів. Спільною молитвою, в якій взяли участь всі присутні, згадуючи В. Мороза, Гр. Вінса та інших борців за віру, правду і волю та увесь багатостраждальний український нарід, закінчилося Богослуження та святочна урочистість у пошані Т. Шевченка.

ВШановний П-е Д-ре
В. Ю. Старосольський!

В пам'ять Вашого батька,

СЛ. П. ВОЛОДИМИРА СТАРОСОЛЬСЬКОГО

славного патріота, джентлмена — дарую 100.00 (сто) долярів на Пласт в ЗСА. На „Вишкільний Фонд" О. Тисовського (Видавничий Фонд „Сірого Лева".

Я та мій муж сл. п. Юрій Коллард (тепер покійний) знали Доктора Володимира Старосольського особисто. Нехай світла й вічна пам'ять криє Його.

З щирою пошаною —
ЛІДІЯ КОЛЛАРД

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК У США

влаштовує

Наукове Засідання

ІСТОРИЧНОЇ СЕКЦІЇ АКАДЕМІЇ

Доповідь: о. д-р СЕМЕН ГАЮК — „Полоцький „Акт воз'єднання" Уніятів з Православною Церквою в 1839 р. та його головні доверишителі"

Засідання відбудеться в 4-ій год. дня, в неділю, 27-го квітня 1975 р. в приміщенні Академії.

З'ЇЗД

КОЛИШНІХ СТУДЕНТІВ ВИСОКИХ ШКІЛ У ВАРШАВІ на СОЮЗІВЦІ
ІНІЦІЯТИВНИЙ КОМІТЕТ

повідомляє, що

Товариський З'їзд

КОЛИШНІХ СТУДЕНТІВ ВИСОКИХ ШКІЛ У ВАРШАВІ

— відбудеться —

в СУБОТУ і НЕДІЛЮ,

7 і 8-го червня 1975 року на Союзівці

в БУДИНКУ „КИЇВ"

- Кімнати просимо замовляти:
  Mr. W. Kwas, Director
  "Soyuzivka"— Ukrainian National Association Estate
  Foordmore Road, Kerhonkson, N.Y. 12446
  Tel.: (914) 626-5641
- Просимо привезти із собою усі матеріяли, які відносяться до історії українського студентського життя у Варшаві.
- Ініціятивний Комітет: д-р Микола і Ярослава Кріжановські, проф. Петро Меґик, д-р Юліян Павлишин, д-р Ростислав Сочинський, д-р Володимир та Ярослава Ціхапські, інж. Володимир Ширикевич. проф. д-р Богдан Томків.
- По ближчі інформації просимо писати на адресу:
  Dr. Bohdan S. Tomkiw
  3451 Fortune Drive, Allegany, N.Y. 14706
  Tel.: (716) 372-3687

Шляхи розвитку сталеварної промисловости

22-го лютого ц. р. Метрополітальний Відділ Товариства Українських Інженерів Америки влаштував доповідь інж. Михайла Корчинського про розвоєві тенденції сталеварної промисловости у світі і в Україні.

Організовану доповідь слід вважати однією з кращих імпрез сектора традиційної діяльности ТУІА в Ню Йорку. Уже сама тема є важлива, якщо не центральна в сьогочасній економіці та техніці. Виключна компетенція доповідача сприяла тому, що цю тему він насвітлив ясно, всебічно та об'єктивно.

У першій частині доповіді доповідач дав прогнозу розвитку сталеварної промисловости у світі на найближчі десятиріччя. Виявляється, що виробництво сталі навіть у найбільше розвинених країнах поступатиметься завжди перед запотребуванням на сталь, а отже, немає ніяких підстав вважати, що розвиток сталеварної промисловости, яким би він форсованим тепер не був, є перебільшеним чи непотрібно прискішеним. В загальному тепер розрізняємо чотири головні блоки сталевиробництва у світі, річна продукція яких (в мільйонах тонн) виносить: Західня Европа — 191, Східня Европа — 177, Північна Америка — 150, та Далекосхідній блок — 146. Домінуючими продуцентами в цих чотирьох блоках є: Західня Німеччина — 55, СССР — 131, ЗСА — 135 та Японія — 125.

Інж. Михайло Корчинський проаналізував деякі основні технічні і економічні параметри сталеварної промисловости в СССР та інших країнах, підкреслюючи, що теперішня тенденція зосереджується на будуванні особливо потужних доменних печей (4000 до 5000 кубометрів об'му) та на вживанні форсованого продування газом у домнах та киснем у мартенівських печах та конверторах. Перед у будуванні великих доменних печей веде Японія, проте слід зазначити, що в багатьох країнах (в тому і в СССР) діє ще ряд значно менших доменних печей. Також нещодавня криза в енергетичному балансі багатьох країн зумовляє заміну деяких модерних процесів іншими. Так брак природного газу в ЗСА і, з другого боку, його багаті родовища в СССР проявилися тим, що форсоване продування у виробництві чавуну не може застосовуватися в однаковій мірі в обох країнах.

Панівною у світі є сьогодні тенденція вживати більше продуктивні конвертори та електричні плавильні печі замість перестарілих сіменс-мартенівських печей.

Слід підкреслити, що в СССР частка сіменс-мартенівських печей якраз найвища у світі, що говорить про інерцію централізованого технічного керівництва.

У другій частині доповіді прелеґент поділився із слухачами своїми враженнями з відвидин українських металюргійних заводів у Запоріжжі та Кривому Розі. Тут в основному українська техніка робить наскрізь корисне враження, вона безумовно належить до передових у світі. Чужинецькі експерти відмічують, що рівень техніки виробництва чавуну та сталі в Україні не поступається перед технікою Заходу.

Також процеси грубого вальцювання на українських заводах організовані задовільно. Відстає тонке вальцювання та більш широке застосування компюторів у автоматичній контролі виробництва. Впадає в очі на Україні високе технічне знання всіх працівників металюргійної промисловости, тож не дивно, що українські спеціялісти затруднені часто на керівних постах поза кордонами УССР (в російських заводах, чи як будівничі та консультанти в металюргійній промисловості сателітних країн, Індії тощо). Відмічується теж незначне збільшення радянських капіталовкладень у металюргійну промисловість України порівняно з минулими роками, чого б і слід очікувати, коли взяти до уваги, що УССР дає (дані 1970 р.): 48 відсотків витопу чавуну в СССР, 40 відсотків сталі, 41 відсот. готового прокату, 36 відсот. сталевих труб, 47 відсот. металюргічного устаткування.

Дані, подані інж. М. Корчинським мають особливу вагу ще теж тому, що його аналіза спирається на його великий професійний стаж та численні спостереження із відвидин багатьох заводів та дослідчих інститутів у ЗСА, Західній і Східній Европі, Канаді, СССР та Японії. Доповідач розповів далі присутнім також про свої загальні та особисті враження з короткого побуту в УССР, значно доповнивши їх пізніше вичерпними відповідями на численні запити слухачів.

У дискусії слід відмітити виступ д-р В. Трембіцького, який підкреслював потребу капіталізувати факт експортів української залізної й манґанової руди та виробів металюргійних заводів до сателітних країн (в тому насамперед до Польщі), а також до нових держав Африки, та виступ інж. М. Нешти, який звернув увагу слухачів на велику вагу і значення розмірів українських металюргійних заводів (деякі з них затруднюють від 30 до 40 тисяч робітників кожний).

Якщо йде про майбутнє, то на думку інж. Корчинського, для України дальший розвиток важкої промисловости (в тому передусім металюргійної) є більше бажаним та перспективним, як збереження природних ресурсів, бо, мовляв, у сьогоднішньому світі мірилом потуги країни є не її сировинна база, а озброєність передовою технікою та наявність міцних висококваліфікованих людських кадрів.

інж. С. Ю. Процюк

Річні збори Т-ва Прихильників УНР

У неділю 2-го березня відбулися річні збори Т-ва Прихильників УНР у Рочестері. Після обрання президії й затвердження зборами порядку денного, про працю Т-ва, зокрема про загальний та фінансовий його стан, звітував голова М. Білок.

На 1-ше січня 1974-го року платників Національного податку 22-го січня і жертводавців було 153 особи. На 1-ше січня 1975-го року їх стало 222, в тому числі сім громадських організацій. Минулого року вони внесли до каси Т-ва 2,306.57 дол. З них переслано для Державного Центру 2,013.00 дол., для бібліотеки ім. Симона Петлюри в Парижі — 53.00 дол. Витрати Т-ва за рік становили 133.66 дол. Решта каси на 1-ше січня 1975 р. — 106.91 дол.

У звіті Контрольної комісії під головуванням В. Іванцева зазначено, що всі записи в касовій книзі й видаткові документи, а також діловодство, знаходяться в найкращому порядку. Контрольна комісія рекомендувала річним загальним зборам наступне: 1. Загальний та фінансовий звіт праці Т-ва затвердити. 2. Управі Т-ва в цілому висловити повне довір'я й подяку за жертвенну працю. Після звітів, були запити й дискусійні виступи, на які давав відповіді голова Т-ва М. Білок.

Перед виборами нової Управи, від імени Контрольної комісії В. Іванців запропонував залишити повністю стару Управу в складі: М. Білка, Г. Тригули, А. Калиновського, П. Косенка, Г. Мельника, М. Ляльки, І. Саламахи. До них кандидати В. Тихоненко і пані М. Дмитрова. Контрольна комісія також залишається у попередньому складі, а саме: П. Лихошерст, В. Іванців, Х. Довгалюк.

По закінченні зборів відбулося товариське прийняття з перекускою, приготованою нашими прихильницями: А. Стеценко і Х. Шиш.

Збори провадила президія в складі: інж. Віталій Тихоненко — голова, Ілля Саламаха — секретар.

М. Б.

На славу Бога і людям

На межі трьох міст стейту Ню Джерзі: Неварк — Ірвінгтон — Мейплвуд, але в околиці таки Мейплвуду, повстала нова, модерно побудована, з великою золотистою банею і трираменним хрестом будівля — українська православна церква Святого Вознесенія. Її передню частину з великою мозаїкою — образ Святого Вознесенія — не може ніхто не зауважити, проходячи чи проїжджаючи по Ірвінгтон Евеню міста Мейплвуду.

Церква Святого Вознесенія веде свій початок з 1918 року. Вона має свою історію, свій розвиток, і це вже втретє набуває нове приміщення. Останні три роки були чи не найтяжчими в житті громади, бо протягом цих років для парафіян відправлялася Служба Божа в чужому винайманому приміщенні і не завжди тоді, коли їм було найвідповідніше.

Одначе, протягом цього часу громада не дармувала. Набувши декілька років тому площу для будови нової церкви, вона повела поширену якцію збірки коштів на її будову. Справа була нелегка, бо зібрати майже 300 тисяч долярів на будову вимагало великого зусилля і збоку Парафіяльного уряду і всієї громади. Проте перед цими труднощами парафія не зупинилась і, мобілізувавши всі свої сили, ішла вперед до наміченої мети. Було складено контрак з інженером К. Приходьком і приступлено до будови. Крок за кроком будова йшла вперед. Бувало, що не вистарчало коштів і зупинялися на розпочатому, але знову підіймались і продовжували свою справу.

Молодий, щойно надісланий Консисторією священик, о. Іван Наконечний, не розгубився від початкових труднощів, але активно включився і в життя самої громади, і в справу побудови церкви, даючи цінні — поради та заохочуючи громаду до наполегливої праці.

Часи йшли, будова, хоч і повільно, теж ішла вперед: Треба було дістати позичку — її уділив Український Робітничий Союз. Знаходилися люди, які за свої власні кошти справляли у великих вікнах дорогокоштовні вітражі із зображеннями Святих та релігійно-історичних подій, вони сьогодні придають великої краси й урочистости церкві.

Першу Службу Божу, ще в недокінченній церкві, було відслужено в Страсний четвер 1974 року. Її відправив настоятель нашої Церкви о. Іван Наконечний. Відтоді громада вже кожної неділі й у свята молиться у своїй власній новозбудованій церкві. В залі вже відбуваються різні імпрези і ведеться культурно-освітня праця і школа. Першою імпрезою, доречі, в новій залі була зустріч парафіян з гостем з Европи, членом Центральної Ради, професором М. Єремієвим та інші.

Всі ці досягнення здобула парафія завдяки невтомній праці о. Настоятеля, а також Віктора Кирейка — голови Церковного проводу, всієї Церковної Управи, голови будівельного комітету О. Данчука, й інших покликаних до цього осіб, та взагалі всіх парафіян.

Тепер ми підходимо до великої й урочистої події — до посвячення нашої церкви, яке відбудеться 15-го червня 1975 року з участю Митрополита Мстислава, про що будуть подані докладніші повідомлення в пресі.

З нагоди цієї радісної події в історії нашої громади, покликаний для цього комітет приготовляє випуск Пропам'ятної Книги, у впис до якої запрошуємо керівників наших установ, організацій, підприємств і окремих осіб. За невелику оплату, прізвища зголошених і назви організацій які бажають бути надрукованi в книзі, увійдуть в історію церкви Святого Вознесенія м. Мейплвуду на довгі роки.

К. С.

В Мінеаполісі вшанували жінок-героїнь

В дні 15-го березня 1975 р. заходом місцевого 16-го Відділу Союзу Українок Америки відбулося в залі Суботньої Школи при церкві св. Константина свято героїнь. Програма хоч і була скромна, але як цілість, робила помітне враження. Вступне слово виголосила учителька Ольга Луцик. Своїм поетичним словом (вона ж авторка драматичних п'єс) пані Ольга створила відповідний настрій і повагу хвилини. Вкінці попросила вшанувати пам'ять героїнь однохвилинною мовчанкою. Мґр Мирослава Петришак, голова 16-го Відділу СУА, в короткій, але змістовній доповіді накреслила ідейне значення героїзму, змалювала декілька постатей жінок - героїнь, які віддали за кращу долю народу своє життя. Прелеґентка зокрема відмітила такі постаті як Ольгу Бассараб, Віру Бабенко, Людмилу Старицьку - Черняківську, Олену Телігу, Аллу Горську і 500 жінок Кінґіру, які залишаться назавжди світлим прикладами для української молоді і пам'ять про них збереже наш нарід, як найкращі цінноці.

Реферат п-ні Ірини Плювак, в якому вона розказала про життя, працю і мученицьку смерть сл.п. Ольги Бассараб, був змістовний і добре виголошений.

Відтак пані О. Луцик відчитала свою власну поему п.з. „Космачанам".

На закінчення, про свої переживання на засланні в Сибірі, розказала п-ні Дозя Остап. Вона змалювала картини терпінь та переслідувань, яких зазнавали наші люди зараз по Другій світовій війні на рідних землях і на засланні на Сибірі. Найбільше горя зазнавали жінки і діти. Її розповідь викликала потрясаюче враження.

Василь Пакуляк

Лава присяжних визнала Джона Коннеллі невинним

Вашингтон. — Федеральна лава присяжних у четвер, 17 квітня, визнала Джона Коннеллі, колишнього демократичного губернатора Тексасу та колишнього секретаря скарбу за президентури Ричарда Ніксона, невинним у закидах, що він брав хабарі від молочної індустрії за допомогу щодо одержання вищих цін на продукти цієї індустрії. Джонові Коннеллі, який перейшов з Демократичної партії до Республіканської, закидали, що він в 1971-му році одержав 10,000 долярів від найбільшої американської молочної кооперативи. По п'ять з половиною годинах нарад лава присяжних заявила, що Коннеллі невинний в закидах. Після цього рішення Коннеллі натякнув кореспондентам, що далі братиме активну участь в американському політичному житті. Перед його обвинуваченням Коннеллі вважався одним із можливих кандидатів Республіканської партії на пост президента ЗСА. Під час судової розправи над Коннеллі в його обороні свідчиля Лейді Бирд Джонсон, жінка колишнього президента Линдона Б. Джонсона, пастор Виллі Ґреґем, колишній секретар оборони Роберт МекНамара, колишній державний секретар Дін Раск, голова Крайового Комітету Демократичної партії Роберт Стравс і багато інших відомих людей.

Замість квітів на свіжу могилу Дорогої Кузенки
бл. п. ПАВЛИНИ КОЦЮБИ-ШКІЛЬНИК
складаємо 50.00 долярів
на Фонд „Церква в Потребі".

Юлія ДАШКО
Ірена й Іван ГОРОДИСЬКІ
Теодора і Роман БРИТТАН

Замість квітів на свіжу могилу Незаступимого

д-ра Томи Лапичака

складаю на Фонд Українознавчих Студій при Гарвардському Університеті суму 25.00 долярів.

Родині Покійного висловлюю найщиріші співчуття.

Сильвестер МАРТЮК

У 12-ті РОКОВИНИ СМЕРТИ нашого ВУЙКА

о. Крилошанина МИКОЛИ ХМІЛЬОВСЬКОГО

пароха Мшани коло Львова, визначного і заслуженого душпастиря і педагога, що по повороті зі заслання душпастирював у підпіллю у Мшані, там і помер 30-го квітня 1963 року,

відправляться

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

одна в Римі, яку відправить Блаженніший Патріярх Кир Йосиф у Соборі св. Софії, а друга в церкві Різдва Пр. Діви Марії у Голивуд, Каліфорнія

дня 30 квітня 1975 року

Стефанія і о. Йосиф ЧАЙКОВСЬКІ з Родиною

У ТРИДЦЯТУ РІЧНИЦЮ
ГЕРОЙСЬКОЇ СМЕРТИ

сл. п.

МИХАЙЛА БІЛАНИЧА

вояка Української Повстанської Армії, активного члена Організації Українських Націоналістів, що Його, раненого, на 23-му році життя, живцем закопали в землю польські міліціонери біля села Воля Матіяшова, Ліського повіту на Лемківщині, дня 13-го квітня 1945 року

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

в Церкві св. Михаїла

в ЙОНКЕРСІ, Н. Й.

в понеділок, 28 квітня 1975 р.

о год. 8-ій ранку

Друзів по Зброї та Українське Громадянство просимо згадати Покійного у своїх молитвах.

ГАЛИНА СТАРУХ-БІЛАНИЧ — мати
о. д-р ІВАН БІЛАНИЧ — брат
АНТІН БІЛАНИЧ з родиною — брат
КАТЕРИНА ФРИЗ з родиною — сестра
МАРІЯ ПРИЦКОВ'ЯН з родиною — сестра
та ближча і дальша Родина в Америці
ОЛЬГА й АННА — сестри з родинами в Европі

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого і Незабутнього
МУЖА, БАТЬКА, ДІДУНЯ, ПРАДІДУНЯ і ТЕСТЯ

бл. п.

Д-ра ІВАНА ЗАВАЛИКУТА

будуть відправлені

СЛУЖБИ БОЖІ

в середу, 30 квітня 1975 року

в СИРАКЮЗАХ, Н. Й., в церкві СВ. ІВАНА ХРЕСТИТЕЛЯ, о год. 7:20 рано;
у ФІЛЯДЕЛЬФІЇ, Па., в церкві ХРИСТА ЦАРЯ на НАЙСТАВНІ, о год. 7:30 рано;
у НЮ ГЕЙВЕНІ, Конн., в церкві СВ. АРХАНГЕЛА МИХАЇЛА;
в ТОРОНТІ, Канада, в церкві СВ. МИКОЛАЯ;
в ДЕТРОЙТІ,Міш., в церкві НЕПОРОЧНОГО ЗАЧАТТЯ;
в ЮТИЦІ, Н. Й., в церкві СВ. ВОЛОДИМИРА ВЕЛИКОГО.

Просимо Рідню, Приятелів і Знайомих про молитви за Душу Покійного.

МАРІЯ — дружина
ІРЕНА — дочка з мужем
РОМА — внучка з мужем і дітьми

УПРАВА ОСЕРЕДКУ НТШ у ВАШИНГТОНІ
запрошує своїх Членів і Громадянство на

ПАНАХИДУ

ЗА СПОКІЙ ДУШІ

сл. п. проф. д-ра
ВАСИЛЯ СТЕЦЮКА

генерального секретаря Ради Наукових Товариств ім. Шевченка

яку відслужиться

в неділю, 27 квітня 1975 р.

о год. 10:30 рано
у Церкві СВЯТОЇ РОДИНИ у ВАШИНГТОНІ

Замість квітів на свіжу могилу Незабутнього Приятеля нашого Видавництва

бл. п. Василя Стецюка

на „Щоденник Начальної Команди УГА"
50.00 долярів зложили
Стефанія, мґр Іван і д-р Андрій ЗВАРУНИ з Родиною

Щиру подяку за пожертву, складає
„Червона Калина" — Українське Кооперативне Видавництво
P.O. Box 507 Church Street Sta., New York, N.Y. 10008

ПРЕЗИДЕНТ ПІВДЕННОГО В'ЄТНАМУ НГУЄН ВАН ТІЮ ЗРЕЗИГНУВАВ

Сайгон. — Ранком 21 квітня з довшою промовою до населення Південного В'єтнаму виступив президент Нгуєн Ван Тію, який повідомив про свою резиґнацію з посту президента, щоб, як він сам заявив, вможливити переговори про замирення з В'єтконґом та Північним В'єтнамом в обличчі безпосередньої загорози для Сайґону.

Як відомо, опозиційні групи у Південному В'єтнамі вже від довшого часу домагалися від Тію резиґнації, авторитарне і невміле керівництво, якого, а зокрема зарядження без ніякого порозуміння з військовими чинниками відступу з північних районів Південного В'єтнаму, причинили критечне положення в країні. Останнім часом натиск на Тію почали робити також американські чинники, намагаючися допровадити до політичної розв'язки найновішої південнов'єтнамської кризи. З боку південнов'єтнамських комуністів, а точніше т.зв. Тимчасового Революційного Південнов'єтнамського Уряду, як передумову переговорів і замирення поставлено уступлення Нгуєма Ван Тію та його „кліки". Згідно з радіовим повідомленням, функції президента перебрав тимчасово дотеперішній заступник Ван Тію.

Відбулися загальні збори СУМА в Йонкерсі

В неділю, 23-го лютого 1975 року в приміщенні Українського Народного Дому відбулися 25-ті Звичайні річні загальні збори Спілки Української Молоді Америки, Осередку ім. 30-го червня в Йонкерс, Н. Й.

Загальні Збори відкрив о год. 4-ій по полудні голова Роман Глушко, привітавши присутніх представників і в Головної Управи СУМА в особах Евгенії Кузьмович і Володимира Костика, та представників місцевих організацій і товариств.

Зборами проводила Президія в складі: Лев Футала — голова, Михайло Буркач — зас. голови та Христина Шашкевич — секретар.

Загальні Збори вітали: Евгенія Кузьмович від Головної Управи СУМА, Христина Баранська — місцевої Станиці Пласту, Микола Сидор — 11-го Відділу ООЧСУ, Володимир Козіцький — Українського Народного Дому, Степан Гаврилюк — 7-го Відділу Української Народної Помочі, який рівночасно склав пожертву на виховні цілі Осередку СУМА 50.00 дол. і 50.00 дол. на спортову дружину „Крилаті".

Від Осередку Діяльности ТУСМ збори вітав Ігор Зварич, Організації Оборони Лемківщини Відділ в Йонкерс — Іван Пециляк, Відділу Т-ва к. Вояків УПА — Петро Шкафаровський, 8-го Відділу УНСоюзу Михайло Шашкевич, Федеральної Кредитової Кооперативи СУМА — Лев Футала, який пожертвував для свого спонзора 50.00 дол. на виховні цілі Осередку СУМА та 50.00 дол. на спортову дружину „Крилаті".

За діяльність Управи звітували: Оксана Кіцюк — секретар, Оксана Івасютин — касир, Орест Русинко — булавний, Степан Русинко — кольпортер сумівських видань, Василь Коцур за спортову дружину „Крилаті". Звітування Управи закінчив уступаючий голова Роман Глушко.

Із світів голови та членів управи присутні довідалися про многогранну працю Управи та Булави. Сходини Юнацтва відбувалися кожного тижня, а за виховну ділянку відповідала пані Марія Кіцюк, яка сповняла функцію головної виховниці Осередку.

Юнацтво брало участь в імпрезах влаштованих в Йонкерсі з нагоди Свята Державности, Листопадового Зриву, 60-ть Річчя вимаршу Українських Січових Стрільців, та 15 річниці смерти Провідника ОУН сл. п. Степана Бандери.

Влаштовано також спільну Ялинку для юнацтва СУМА. Минулого року Осередок за свою працю одержав переходовий прапор Головної Управи СУМА, який вручено Романові Глушкові в часі останнього З'їзду СУМА.

Юнацтво брало численну участь в таборуванні на Оселі СУМА в Елленвіл, у відпочинковому, вишкільному та спортовому таборах.

Влаштовано також доходову імрезу забаву, яка дала поважний прихід до каси Осередку.

За Батьківський Комітет звітував Степан Шульган — старший, а Контрольну комісію Михайло Шашкевич.

Після дискусії на внесок голови Контрольної комісії уділено абсолюторію уступаючій управі, а на внесок голови Номінаційної комісії вибрано Управу на 1975 рік, яка на своєму першому засіданні, яке відбулося 25-го лютого уконстатувалася слідуюче:

Володимир Щур — голова, Роман Глушко — зас. голови, Наталка Невмержицька — булавна, Христина Шашкевич — секретар, Олександер Кудрик — касир, Василь Копур — фінансовий референт, Оксана Івасютин і Оксана Кіцюк — кольпортери, Осип Дашко — член, Марія Закатиря — референт жіноцтва, Степан Палилик — культурно-освітний референт, Мирослав Футала — реф. преси і інформації, Ірка Кравець, Ігор Іванів, Теодор Гошко — члени Управи.

Батьківський Комітет: Ліда Бонд-Нелсон — голова, Петро Шкафаровський, Дмитро Глушко, Микола Іванів, Володимир Уздейчук — члени.

Контрольна комісія: Дмитро Мотрук — голова, Іван Лотоцький, Василь Гапачило — члени.

Товариський суд: Михайло Бурчак — голова, Андрій Стахів, Володимир Козіцький — члени.

На головну виховницю при Осередку рішено попросити пані Марію Кіцюк.

Після вибору Управи на залю увійшла заступниця голови Головної Управи ОЖ ОЧСУ пані Дарія Степаняк, яка зложила привітання для сумівців.

Поодинокі члени Осередку висказували свої побажання до нововибраної Управи Осередку, а вибраний голова Володимир Щур подякував за вибір та запевнив присутніх, що доложить усіх старань, щоб Управа активно працювала згідно з наміченим пляном.

Загальні Збори закрив голова президії о год. 7.15 вечора а присутні відспівали український національний гимн.

Мирослав Л. Футала

Проф. В. Янів мав зустріч з громадянством Нюарку та Ірвінґтону

Нюарк/Ірвінґтон. — Заходами Товариства Алюмнів Українського Вільного Університету під патронатом місцевого Відділу УККА та при активній співпраці 28 Відділу Союзу Українок Америки тут відбулася в Українському Народному Домі в суботу 19 квітня зустріч ректора УВУ, проф. Володимира Янева з місцевим громадянством. Дбайливо підготований вечір притягнув поважну кількість громадян, які виявили живе зацікавлення справами української високої школи за межами України.

Вечір відкрив та познайомив присутніх з ректором УВУ проф. В. Яневим голова Відділу УККА мґр Ярослав Рак. Виступ проф. Янева попередили дві мистецькі точки: читання Лесею Ткач вибраних поезій проф. В. Янева із збірки „Шляхи" та фортепіянове сольо Таїси Богданської. Після того Слово про Український Вільний Університет" сказав його ректор проф. В. Янів, який в першій мірі наголосив важливість збереження у вільному західньому світі, станиці вільної і ніким не контрольованої української наукової праці.

По закінченні доповіді присутні ставили запити та висловлювали свої думки. У зв'язку з цим, що місцеві мисткині В. Бакун, В. Васічко, Н. Войновська, С. Гнатів, Н. Левицька-Герус, Н. Павлишин, А. Перейма, В. Рубель, С. Стеців, І. Фединишин, О. Федоренко, Х. Юрків, О. Яворська пожертвували на фонд УВУ свої мистецькі картини, відбулася розгривка. Крім того представники окремих організацій та присутні громадяни склали пожертви на фонд УВУ. Всього на потреби УВУ складено кругло три тисячі долярів. Проводив зустріччю ред. М. Сосновський. Підготовкою зустрічі займалися д-р Петро Богданський та д-р Євген Перейма, а прийняття приготовили пані з 28-го Відділу Союзу Українок Америки.

Зустріч з ректором УВУ проф. д-ром В. Яневим у Вашинґтоні

Вашинґтон, Д. К. (Р. Б.) — Заходами гуртка прихильників Українського Вільного Університету і місцевого Осередку Праці Уладу Пластунів Сеніорів, влаштовано тут 25-го березня 1975 р. зустріч місцевого громадянства з ректором УВУ в Мюнхені, проф. д-ром Володимиром Яневом.

Зустріч відбулася у привітних залях Українсього Осередку, в Будинку св. Софії, що його набув для нашої громади Блаженніший Патріярх Йосиф І, в якому находиться також Філія Українсього Католицького Університету. Нещодавно, 22-го березня ц. р., відбулося торжественне посвячення цього Дому, яке довершив о. д-р Любомир Гузар з Риму, при співучасті оо. Андрушкова, о. д-ра Тилявського з Чікаґо і о. сов. Степана Кержецького, духовника Дому св. Софії.

Хоч зустріч з конечности заплянowано в дуже недогідний час, бо напередодні Великодніх Свят, все ж таки явилось понад 60 осіб, щоби привітати гостя і заслухати його доповіді.

Вечір відкрив і ним проводив д-р Роман Барановський. Привітавши гостя і присутніх він поінформував про заслуги проф. Янева для української вільної науки і попросив його до слова.

Ректор Янів у своїй доповіді представив історію УВУ, його славне минуле на протязі 54 років, роки занепаду в час воєнної хуртовини, труднощі, теперішню пожвавлену працю та можливості дальшого розвитку визнаної Баварським міністерством освіти і віровизнань цієї української наукової установи, дипломи якої респектують численні американські і канадські університети.

Доповідач тепло згадав про великі заслуги опікуна української науки у вільному світі, Блаженнішого Патріярха Йосифа І, який своїм княжим даром причинився до набуття нового будинку УВУ в Мюнхені, вможливлюючи таким чином дальше продовжувати діяльність УВУ. Разом з цим доповідач вказав на те, що справа існування і дальша доля УВУ узалежнені від нас самих. Тому апелював до присутніх, щоби взяли це до уваги і не допустили до занепаду та дали йому всебічну допомогу.

По доповіді розвинулася жвава дискусія, у якій забирали голос численні дискутанти, ставляючи запити, на які доповідач давав відповіді.

У висліді дискусії рішено створити спеціяльний комітет, який має зайнятися переведенням збірки на цілі УВУ.

Після того, при чаю і солодкім, учасники ще довго продовжували розмови з ректором УВУ.

Ректор УВУ проф. д-р Володимир Янів у Боффало

Боффало, Н. Й. (О. Б.). — У своїй поїздці по ЗСА і Канаді проф. д-р Володимир Янів відвідав Боффало, де зустрівся з місцевою громадою. В короткому інформаційному слові ВШ. Ректор з'ясував цілі і завдання УВУ та представив його фінансовий стан. Якраз тепер УВУ потребує більшої фінансової допомоги і робить заходи для створення фундації.

На численні запити приявні одержали вичерпні вияснення. Відтак Ректор виголосив, глибоку змістом та прекрасну формою, доповідь про Первоієрарха Української Католицької Церкви Кир Йосифа, змальовуючи його постать та значення для нашої Церкви. Проф. Осип Залеський — предсідник Зустрічі подякував Шановному доповідачеві та запросив усіх на солодке, каву і чай, яке приготували пластунки — сеніорки. Імпреза відбулася в середу, 9 квітня ц. р. о год. 8-мій вечора в шкільній залі.

Організаторами Зустрічі був місцевий Осередок Праці УПС та прихильники УВУ.

Літературно-мистецький вечір в Гартфорді

22 березня 1975 року Відділ Об'єднання Жінок ОЧСУ в Гартфорді влаштував Літературно-Мистецький Вечір присвячений українській стражданьній жінці, який був поставлений на високому рівні та був справжньою насолодою любителів літературного слова і чарівної української пісні.

Літературно - Мистецький Вечір відкрила голова Відділу Софія Радьо, привітала присутніх та кількома словами накреслила його ціль заподаючи при тому програму вечора.

Вона опрацювала і виголосила цікавий реферат п. з. „Роля жінки в історії України" завданням якого було наглядно доказати важливу ролю жінки в різних періодах історії України. Голова Відділу звернула особливу увагу на подію, проголошення Об'єднаними Націями 1975 р. „Міжнародним Роком Жінки", закликаючи жінок, щоб доложити всіх зусиль і представили чужинецькому світові справжнє положення української жінки-страдальниці на Рідних Землях.

Надзвичайно мило і приємно було послухати хорового гуртка „Горлиці", що існує при ОЖ ОЧСУ, який при музичному супроводі Надії Кравець відспівав дві пісні: „Вірність і любов до краю" та „За дротами", за що були щедро нагороджені оплесками захопленої авдиторії.

Незабутнім був виступ письменниці і поетки Ольги Лубської, яка з особливим глибоким чуттям читала, а радше рецитувала свої поезії, якими до сліз зворушила присутніх. Читаючи, самому не можна ніяк так сильно відчути і збагнути глибокого змісту поезії, як це відчувається у передаванні їх самим мистцем.

Кінцевою точкою була пісня „Була Весна" — Лесі Українки, у виконанні хорового гуртка „Горлиці".

Відспіванням „Ще не вмерла Україна" закінчено цей милий культурно-товариський вечір.

Після закінчення програми подруги з ОЖ ОЧСУ подали каву і солодке і при перекусці велась дружня розмова.

Було б побажанням, щоб подібні імпрези відбувались частійше в нашому місті. Вони дуже додатньо впливають на душу людини.

С. Р.

ГОЛЛЯНДСЬКИЙ ПОСОЛ ВІДВІДАВ КИЇВ

Київ. — „Радянська Україна" з 10 квітня поінформувала, що тут був з відвідинами 9 квітня посол Голяндії в СССР Я.Л.Р. Гейдекопер ван Ніхсвехт. Він перевів розмови з головою Ради Міністрів УССР О. Ляшком, заступником голови Президії Верховної Ради УССР С. Стеценком та з міністром закордонних справ УССР Г. Шевелем. Того самого дня він був приявний на футбольних змаганнях Кубка володарів кубків европейських країн між голляндською командою ПСВ „Ейндговен" і київським „Динамо".

ВІДПРАВЛЕНО З УКРАЇНИ НА СИБІР ЧЕРГОВИЙ ЕШАЛОН

Львів. — Аґентство РАТАУ повідомило, що 10 квітня зі станції Дубляни відправлено „спеціяльний ешалон на станцію Ургал Хабаровського краю. У вагонах і на плятформах — автомобілі з причепами, будівельна техніка, одяг, меблі, спортивний інвентар — все, що потрібно для життя і роботи будівельно-монтажного загону „Карпати" на Байкало-Амурській маґістралі".

Будівельно-монтажний загін „Карпати" — це група української молоді змобілізованої у Львівській області на працю в Сибірі при освоюванні російської Півночі. Згідно з повідомлення РАТАУ, „в цьому році зі Львова на БАМ відправлено 170 вагонів з технікою, будівельними матеріялами, інструментами, запчастинами". Коротко, будівництво російської Півночі коштами і силами України розгортається.

ТАРЗАН, Ч. 7289. Тарзан розказує про свої пригоди

„Забравши із сховку мій скарб, тобто лук і стріли, я повернувся до племени мавп і розказав їм про всі пригоди, які трапилися мені того дня . . ."

„Керчак, провідник племени, старався не слухати розповіді про мої перемоги... Ненависть виднілa в його очах... Конфлікт між нами ставав неминучим!"

„Наступного дня я нетерпеливо почав вправлятися з моєю новознайденою зброєю . . . . Висліди були далеко від задовільних!"